

KEŽMAROK

MODERNÝ • DYNAMICKÝ • HISTORICKÝ

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Kežmarok na roky 2023 - 2030

Obsah

ÚVOD	3
1. Základné pojmy	4
2. Koncepcia a strategické dokumenty na národnej a medzinárodnej úrovni	5
2.1 Právny rámec poskytovania sociálnych služieb	5
2.2 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných zákonov v sociálnej oblasti.....	9
3. Analýza poskytovaných sociálnych služieb	13
3.1 Opatrovateľská služba	13
3.2 Odľahčovacia služba	14
3.3 Terénna sociálna služba krízovej intervencie	14
3.4 Denné centrum.....	15
3.5 Zariadenie pre seniorov a Zariadenie opatrovateľskej služby	15
3.6 Zariadenie pre seniorov a Zariadenie opatrovateľskej služby – ZOS.....	17
3.7 Zariadenie pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby – Jedáleň	17
3.8 Centrum sociálnych služieb Kežmarok	18
3.9 CSS Kežmarok – služba včasnej intervencie	19
3.10 CSS Kežmarok –prevádzka DSS Ľubica.....	19
3.11 CSS Kežmarok– odľahčovacia služba	20
3.12 CSS Kežmarok, zariadenie podporovaného bývania.....	20
3.13 Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti - ADOS NÁDEJ	20
3.14 Spišská katolícka charita, Spišská Nová Ves	21
4. Analýza sociologických a demografických údajov	22
4.1 Obyvateľstvo mesta.....	22
4.2 Sociálna situácia obyvateľov v okrese Kežmarok vrátane porovnania s Prešovským krajom a Slovenskou republikou.....	25
4.3 Držitelia preukazov ťažkého zdravotného postihnutia.....	26
4.4 Nezamestnanosť v meste a okrese Kežmarok.....	27
5. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnej služby	28
6. SWOT analýza pre oblasť sociálnych služieb	32
7. Opatrenia, aktivity a časový plán komunitného plánu sociálnych služieb	34
ZÁVER	37
Príloha č. 1 Opatrenia a aktivity rozvoja sociálnych služieb	38
Príloha č. 2 Vyhodnocovanie plnenia KPSS.....	40
Príloha č. 3 Prehľad poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta Kežmarok	42

ÚVOD

Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) upravuje povinnosti obce v oblasti plánovania, kontroly, financovania a poskytovania sociálnych služieb v jej územnom obvode. Jedna zo základných povinností je komunitné plánovanie rozvoja sociálnych služieb. V súlade s § 80 písm. a) a § 83 ods. 2 zákona o sociálnych službách obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb (ďalej len „KPSS“) vo svojom územnom obvode na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb.

Metódu komunitného plánovania je možné uplatňovať v rôznych oblastiach verejného života. Vo všeobecnosti ide o metódu plánovania za priamej účasti verejnosti, kedy sa za komunitu považujú tí, ktorých sa daná oblasť dotýka, resp. tí, ktorí budú služby v danej oblasti využívať. Komunitné plánovanie sociálnych služieb je metóda, prostredníctvom ktorej je možné na úrovni obcí a mikroregiónov plánovať sociálne služby tak, aby zodpovedali potrebám jednotlivých skupín občanov a boli v súlade s miestnymi špecifikami. Ide o otvorený proces, ktorého cieľom je naplňať potreby občanov odkázaných na sociálnu pomoc prostredníctvom služieb, zabezpečovať zdroje (finančné a personálne) na jednotlivé druhy sociálnych služieb, hľadať optimálne riešenia vo vybavenosti a efektívnosti sociálnych služieb, ktoré najlepšie zodpovedajú miestnym podmienkam a potrebám ľudí.

Medzi hlavné ciele komunitného plánovania patrí posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov územného obvodu, predchádzanie sociálnemu vylučovaniu a sociálnej izolácii ohrozených obyvateľov alebo skupín a zapojenie do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji alebo sú v nepriaznivej životnej situácii.

Cieľom KPSS je vytvoriť efektívny, transparentný, dostupný a kvalitný nástroj na plánovanie, riadenie a poskytovanie sociálnych služieb na území mesta Kežmarok, ktorý bude zohľadňovať potreby obyvateľov a možnosti samosprávy.

Predkladaný Komunitný plán sociálnych služieb mesta Kežmarok na roky 2023 - 2030 predstavuje základný **strategický dokument a podporuje komplexný rozvoj sociálnych služieb pre všetkých obyvateľov, pričom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby. Zároveň je to východiskový materiál, ktorý vytvára podmienky na plánovanie, financovanie a získavanie mimorozpočtových zdrojov.**

1. Základné pojmy

Sociálna služba – sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť, alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti, zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby, riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny, prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny, zabezpečenie starostlivosti o dieťa z dôvodu situácie v rodine, ktorá vyžaduje pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Sociálne poradenstvo – je odborná činnosť zameraná na pomoc fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii. Sociálne poradenstvo sa vykonáva na úrovni základného sociálneho poradenstva a špecializovaného sociálneho poradenstva.

Poskytovateľ sociálnej služby – fyzická alebo právnická osoba, ktorá poskytuje sociálne služby v súlade so zákonom o sociálnych službách. Poskytovateľov sociálnych služieb rozdeľujeme na:

Verejný poskytovateľ sociálnej služby (obec, právnická osoba zriadená alebo založená obcou, právnická osoba zriadená alebo založená vyšším územným celkom)

Neverejný poskytovateľ sociálnej služby (fyzická alebo právnická osoba, napr. občianske združenie, nezisková organizácia, cirkevná organizácia, Slovenský Červený kríž, obchodné spoločnosti).

Deinštitucionalizácia – je jedným zo základných prostriedkov prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť, ktorý v rámci viacerých spojených procesov predpokladá úplné zatvorenie a zrušenie inštitucionálnych služieb starostlivosti a zároveň vytvorenie, rozvoj a podporu efektívnej siete nových alebo existujúcich alternatívnych komunitných služieb pre obyvateľov daného územného spoločenstva. Deinštitucionalizácia je proces prechodu od inštitucionálnej starostlivosti ku komunitným službám, ktoré zabezpečujú jednotlivcovi nezávislý život, aktivitu a sociálnu participáciu.

Inštitúcia – je každé prostredie, v ktorom osoby s postihnutím, seniori alebo deti žijú spolu mimo svojej rodiny; prostredie, kde nemajú ľudia kontrolu nad vlastným životom a každodennými aktivitami.

Inštitucionálna starostlivosť - každý typ pobytovej služby, kde prijímatelia sociálnej služby sú izolovaní od širšieho spoločenstva a/alebo sú nútení k spoločnému žitiu, prijímatelia sociálnych služieb nemajú dostatočnú moc nad svojimi životmi a nad rozhodnutiami, ktoré sa ich týkajú, požiadavky samotnej organizácie majú tendenciu byť nadradené nad individuálne potreby jednotlivých prijímateľov služieb.

Komunita – spoločenstvo ľudí, ktorí žijú alebo kooperujú v jednej inštitúcii alebo v jednej lokalite.

Komunitné služby - súbor vzájomne prepojených a koordinovaných služieb poskytovaných v územne ohraničenej komunite, ktoré reagujú na potreby členov komunity a nejavia znaky inštitucionálnej starostlivosti.

Nepriaznivá sociálna situácia – nepriaznivá sociálna situácia podľa zákona o sociálnych službách je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením, alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy a to z dôvodov uvedených § 2 ods. 2 zákona o sociálnych službách.

2. Konceptcia a strategické dokumenty na národnej a medzinárodnej úrovni

Sociálne služby sú poskytované pomerne širokej skupine občanov – seniorom, osamelým rodičom, deťom, občanom so zdravotným postihnutím z dôvodu sťaženej mobility, ťažkého zdravotného postihnutia, občanom bez prístrešia a pod. Ich význam spočíva predovšetkým v tom, že pomáhajú eliminovať rôzne negatívne spoločenské javy ako sú napr. rastúca chronicita ochorení, strata sebestačnosti, odkázanosť na pomoc iných fyzických osôb a iné.

2.1 Právny rámec poskytovania sociálnych služieb

Z právneho hľadiska sú ľudské práva zakotvené v medzinárodných dokumentoch a dohodách, ako aj vnútroštátnych zákonoch. Okrem základných práv na dôstojný život zaručený Ústavou SR, práva na poskytovanie sociálnej služby (dostupnosť sociálnej služby), je to aj právo na zabezpečenie dostupnosti informácií o sociálnych službách zrozumiteľnou formou pre starších občanov alebo pre osoby so zdravotným postihnutím.

Zodpovednosť za poskytovanie a zabezpečovanie sociálnych služieb v zákonom vymedzených medziach nesú najmä územné samosprávy. Vzhľadom na starnutie populácie možno predpokladať, že požiadavky na zabezpečovanie sociálnych služieb stále väčšej časti populácie budú naďalej stúpať.

Systém sociálnej starostlivosti pre občanov v nepriaznivej životnej situácii v Slovenskej republike tvoria tri základné oblasti – podpora formou štátnych sociálnych dávok, sociálno-právna ochrana a kuratela a sociálne služby. Komunitný plán sociálnych služieb mesta Kežmarok sa v rámci plánovania venuje prioritne oblasti sociálnych služieb, ale pri jej tvorbe boli zohľadňované aj ďalšie oblasti systému sociálnej starostlivosti pre občanov. Aktuálne východiská sociálnych služieb je potrebné vnímať aj v kontexte viacerých ľudsko-právnych dokumentov, **Ústavy Slovenskej republiky, Národných priorít rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030, Národného programu aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030 a Konceptcie rozvoja sociálnych služieb v Prešovskom samosprávnom kraji na roky 2020 – 2025.**

Základné východiská je možné ďalej vidieť v **Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím**, ktorý Slovenská republika ratifikovala v roku 2010 a je súčasťou našej legislatívy. Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR Dohovor má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. V praxi to znamená, že právne predpisy majú byť vykladané v súlade s Dohovorom a ustanovenia Dohovoru, ktoré obsahujú vykonateľné subjektívne právo jednotlivca, môžu byť aplikované priamo. Dohovor predstavuje teda relevantnú právnu základňu pri rozhodovaní vo veciach dotýkajúcich sa osôb so zdravotným postihnutím.

Hlavné princípy ľudsko-právneho prístupu sú:

- Inklúzia
- Participácia
- Prístupnosť
- Nediskriminácia
- Rešpektovanie inakosti/rozdielnosti
- Rovnaké príležitosti
- Rešpekt pred prirodzenou dôstojnosťou

Práve tieto princípy sú kľúčové a základné v oblasti kvality sociálnych služieb a tvoria východiská zákona o sociálnych službách. Poskytovanie sociálnych služieb v Slovenskej republike upravuje zákon o sociálnych službách.

Vychádzajúc z uvedeného ľudsko-právneho prístupu sú v zákone o sociálnych službách definované **základné ľudské práva prijímateľov sociálnych služieb**, ktorí do týchto služieb vstupujú dobrovoľne a na základe svojej slobodnej vôle.

Právo občana na poskytovanie sociálnych služieb zabezpečuje **Všeobecná deklarácia ľudských práv**, ktorá hovorí v článku 25 odsek 1 o tom, že každý má právo na takú životnú úroveň, ktorá by mohla zabezpečiť jeho zdravie a blahobyť, aj zdravie a blahobyť jeho rodiny, vrátane potravy, ošatenia, bývania, lekárskej starostlivosti a nevyhnutných sociálnych služieb, má právo na zabezpečenie v nezamestnanosti, v chorobe, pri pracovnej nespôsobilosti, pri ovdovení, v starobe alebo v ostatných prípadoch straty zárobkových možností, ktoré nastali okolnosťami nezávislými od jeho vôle. (Dodržiavanie ľudských práv pri poskytovaní sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb, 2001).

Ďalším dokumentom je **Európska sociálna charta**, ktorá zakotvuje ochranu sociálnych a hospodárskych práv v širokom rozmere a vytvára rámec pre budúci postup harmonizácie sociálnej politiky. Štát, ktorý ju podpísal, sa tak zaviazal, že cieľom jeho politiky je dosiahnutie podmienok, v ktorých môžu byť uplatňované napr. tieto práva: právo detí a mládeže na ochranu, právo na sociálnu a zdravotnú pomoc, právo na úžitok zo sociálnych služieb, právo rodiny na sociálnu, zákonnú a ekonomickú ochranu a právo telesne alebo duševne postihnutých osôb na odborný výcvik, rehabilitáciu a nové začlenenie do spoločnosti a pod.

Právo na poskytovanie sociálnych služieb zabezpečuje v Slovenskej republike predovšetkým **Ústava Slovenskej republiky**, ktorá v článku 39, odsek 1 a 2, zaručuje, že občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate žiteľa a každý, kto je v hmotnej núdzi, má právo na takú pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok. (Zákon NR SR č. 460/ 1992 Z. z. Ústava Slovenskej republiky).

Sociálne služby v modernej dobe nepredstavujú len pomoc starším osobám, ale sú dôležitou súčasťou bežného života a ich potreba neovplyvňuje len daných jedincov a ich rodinu, ale sociálne problémy a potreba ich riešenia ovplyvňujú celú spoločnosť.

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 - 2030

Účelom Národných priorít rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030 je vymedziť rozvojovú trajektóriu sociálnych služieb na Slovensku do roku 2030. V súlade s tým sú najskôr definované predpoklady pre rozvoj a následne samotné národné priority, vďaka ktorým by sa mal rozvoj reálne dosiahnuť. Národné priority sú vymedzené tak, aby boli harmonizovateľné so súvisiacimi legislatívnymi zámermi a iniciatívami vlády SR v referenčnom období.

- **NP1: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb**

Ide o národnú prioritu, ktorá nadväzuje na národné priority z predchádzajúceho obdobia, ktoré neboli dostatočne systémovo riešené a účinne napĺňané. Aj keď sa pri niektorých druhoch sociálnych služieb pôvodne vymedzených ako komunitné dosiahlo zvýšenie ich dostupnosti (zvýšený počet prijímateľov, poskytovateľov i vynaložených prostriedkov), vývoj v jednotlivých sektoroch sociálnych služieb bol nerovnomerný. V prípade, že niektoré druhy sociálnych služieb alebo odborných činností podporujúcich komunitný charakter intervencií, nebol podporený z európskych zdrojov, ani z finančného príspevku MPSVR SR, v priebehu rokov sa ich dostupnosť znižovala. Prioritné je preto naďalej podporovať rozvoj nových, ale aj existujúcich sociálnych služieb a odborných činností komunitného charakteru s prihliadnutím na ich miestnu, druhovú a finančnú dostupnosť aj s využitím moderných technológií. V súlade so zameraním NP1 je potrebné explicitne zákonom zakotviť sociálne služby komunitného charakteru do celkového systému financovania sociálnych služieb.

Rovnako je potrebné nastaviť mechanizmy financovania samosprávy pre napĺňanie jej originálnych pôsobností v oblasti sociálnych služieb a podporiť samosprávu k vytváraniu funkčných zoskupení samospráv za týmto účelom.

Súčasťou NP1 je aj systémové uchopenie a realizácia transformácie a deinštitucionalizácie sociálnych služieb. Tieto sú doposiaľ v povedomí verejnosti (laickej i časti odbornej) spravidla chápané len ako „projektový produkt“, vzťahujú sa prakticky výlučne na veľkokapacitné zariadenia sociálnych služieb podmienené odkázanosťou, ktoré sa zapojili do národných projektov. K transformácii a deinštitucionalizácii sa pristupuje najmä v optike „opúšťania domovov sociálnych služieb a prechodu do domčekov“, bez ich dôslednejšieho vzťahovania k potrebe štrukturálnych zmien v celom systéme sociálnych služieb, dokonca v celom systéme verejných služieb poskytovaných najmä na úrovni komunity (zdravotnícke, prepravné, vzdelávacie, iné sociálne, komunikačné, stavebné a iné verejné služby). Transformácia, deinštitucionalizácia a prístupnosť nie sú dlhodobo dôsledne interpretované ako ľudsko-právna otázka, ktorej riešenie si vyžaduje systémové riešenia na rozličných úrovniach (národná, regionálna, miestna, organizačná, profesijná, na úrovni rodiny, atď.). Naplnenie NP1 nebude preto možné bez realizácie národnej kampane zameranej na presadzovanie rovnosti príležitostí pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením (z akýchkoľvek dôvodov a na akomkoľvek základe). Vychádzajúc z takéhoto poňatia sa bude NP1 vzťahovať ku všetkým cieľovým skupinám sociálnych služieb a ich sektorom, vrátane sektora sociálnych služieb krízovej intervencie, najmä pre ľudí bez domova a marginalizované komunity a osobitne rozvoja komplexných (pobytových aj poradenských) sociálnych služieb krízovej intervencie pre obeť domáceho násillia.

- **NP2: Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti**

Uvedená priorita nadväzuje na nenaplnenú prioritu z obdobia 2015-2020 a bezprostredne vychádza z Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2020-2024 (záväzok vlády SR vytvoriť novým zákonom o sociálnych službách upravený systém dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti, vrátane jeho financovania). Priorita odráža pretrvávajúce problémy so zabezpečením, financovaním a dostupnosťou ošetrovateľskej starostlivosti v relevantných druhoch sociálnych služieb, a to nielen sociálnych služieb podmienených odkázanosťou organizovaných pobytovou formou, ale aj ošetrovateľskej starostlivosti v rámci ambulantnej a terénnej formy sociálnych služieb. Pokračujúcou výzvou je poskytovanie integrovanej sociálno-ošetrovateľskej starostlivosti u osobitných cieľových skupín – napr. u starších osôb s pridruženými duševnými poruchami či u osôb s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom podmieneným kombináciou rozličných funkčných porúch. Osobitnou výzvou sa stáva zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti u cieľových skupín krízovej intervencie, napr. u osôb bez domova, s ohľadom na ich starnutie a zvyšujúcu sa incidenciu zdravotného postihnutia. V súlade so zameraním NP2 je potrebné explicitne zákonom zakotviť sociálne služby dlhodobej starostlivosti, vrátane zdrojov jej financovania.

- **NP3: Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasť systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby**

Priorita vychádza z konceptu tzv. zdieľanej starostlivosti, teda takej, kde sa jednotlivé formy a sektory/subjekty starostlivosti vzájomne nevylučujú (buď formálna – alebo neformálna; buď domáca – alebo pobytová, atď.), ale skôr dopĺňajú. Doterajšia prax ukazuje, že kvalitná starostlivosť o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby si vyžaduje komplementaritu jednotlivých segmentov starostlivosti (rodiny, širšieho podporného kruhu v komunite, komunitného dobrovoľníctva, formálnych služieb, atď.). Zároveň, že každý z týchto segmentov potrebuje osobitnú verejnú podporu a posudzovanie špecifických „potrieb“ pre poskytovanie takejto podpory. Osobitne to platí v prípade neformálnej starostlivosti poskytovanej neformálne opatrujúcimi osobami (najmä z okruhu blízkych), kde sa podpora doposiaľ realizovala takmer výlučne nástrojmi náhrady za stratu príjmu z dôvodu intenzívnej starostlivosti (peňažný príspevok na opatrovanie) a základného sociálneho a zdravotného poistenia zo strany štátu.

Nenapĺňala sa potreba podporovať túto cieľovú skupinu v oblasti podporných a odľahčovacích programov (služieb), zosúlad'ovania starostlivosti a práce, ochrany v oblasti pracovno-právnej, dodatkovej zdravotnej starostlivosti, v oblasti zvyšovania kompetencií v oblasti neformálnej starostlivosti (vzdelávania, tréningov, kurzov), technickej vybavenosti a podobne, pre jej kvalitné zabezpečovanie. Súčasťou napĺňania tejto NP je aj posilnenie reálnych podmienok pre uplatňovanie práva osôb odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby vybrať si druh a formu podpory/pomoci, prostredie a poskytovateľa starostlivosti/sociálnej služby prostredníctvom zavedenia príspevku na starostlivosť podľa stupňa odkázanosti.

- **NP4: Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb**

Zvyšovanie kvality sociálnych služieb je jedným z dôležitých nástrojov pre zvyšovanie úrovne bezpečnosti a stability poskytovaných sociálnych služieb, ako aj dôležitým nástrojom pre zabezpečenie kvalitných komunitných služieb v rámci transformácie inštitucionálnej starostlivosti smerom ku sociálnym službám komunitného charakteru. Dôležitú úlohu v podpore zvyšovania kvality sociálnych služieb má výkon hodnotenia kvality poskytovaných sociálnych služieb (ďalej len „hodnotenie kvality“). Predmetom a účelom hodnotenia kvality je poskytnúť u hodnotených subjektov (poskytovateľov sociálnych služieb), čo najobjektívnejší nezávislý obraz o skutkovom stave miery plnenia podmienok kvality v čase hodnotenia a tým ich podporovať pri systematickom zabezpečovaní, udržiavaní a zvyšovaní kvality poskytovaných sociálnych služieb. V oblasti sociálnych služieb bude MPSVR SR naďalej pristupovať k zvyšovaniu kvality v sociálnych službách podporou a modernizáciou dodržiavania kvality poskytovanej sociálnej služby, hodnotenia kvality poskytovanej sociálnej služby a stimuláciou previazanosti a účinnosti kontrolných a dohliadacích pôsobností príslušných orgánov vo veciach sociálnych služieb.

Tieto priority a východiská je nevyhnutné rešpektovať pri poskytovaní a budovaní nových a dlhodobu udržateľných služieb v meste Kežmarok. Za účelom zabezpečenia dostupnosti kvalitných sociálnych služieb, ktoré rozsahom ako aj typom zodpovedajú potrebám obyvateľov daného územného celku sa úspešne využívajú metódy komunitného plánovania. Jednou z povinností obce a samosprávneho kraja je plánovať poskytovanie sociálnych služieb vo svojom územnom obvode. Vhodným nástrojom je práve komunitný plán (ďalej len KP) sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb. Do procesu komunitného plánovania sú zapájaní všetci účastníci systému sociálnych služieb - poskytovatelia, užívatelia a verejnosť, čo výrazne posilňuje princípy zastupiteľskej demokracie, nielen v procese plánovania, ale aj v procese rozhodovania, prípadne v spôsobe ich zabezpečovania. Poslaním plánovania sociálnych, resp. iných služieb je zabezpečenie dostupných a kvalitných služieb, ktoré rešpektujú a zohľadňujú potreby ich užívateľov a reálnu potrebu občanov daného územia a to v súlade s ekonomickými možnosťami obcí, demografickým vývojom a prioritami sociálnej politiky kraja a štátu. Dôležitú úlohu v celom procese zohrávajú nielen občania, ktorých sa konkrétne formy služieb dotýkajú a ktorí ich aktívnym zapájaním sa do procesu komunitného plánovania môžu predurčovať, ale zároveň aj poskytovatelia sociálnych služieb, pretože od nich záleží aj úroveň uspokojovania dopytu po jednotlivých typoch služieb. Preto je veľmi dôležitú filozofiu komunitného plánovania a jej pochopenie presadzovať hlavne na úrovni samospráv, nakoľko neplnia len úlohu zadávateľov služieb, ale aj garantov ich naplnenia v súlade s požiadavkami všetkých zainteresovaných subjektov komunitného plánovania. Aj keď zodpovednosť za spracovanie komunitného plánu má samospráva, úspešné a uskutočniteľné sú len tie projekty verejného charakteru, ktoré majú podporu verejnosti. Komunitný plán sociálnych služieb môže vzniknúť iba ako výsledok úvah mestského úradu, poskytovateľov sociálnych služieb pôsobiacich na území mesta, štátnej správy a najmä občanov. Je potrebné, aby vyjadroval náš spoločný názor, spoločnú identifikáciu problémov a ich riešenie.

2.2 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných zákonov v sociálnej oblasti

Zákon 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sociálnych službách) v § 80 upravuje pôsobnosť obcí, miest. Medzi ich základné povinnosti patrí aj utváranie podmienok na podporu komunitného rozvoja a vypracovanie komunitného plánu sociálnych služieb vo svojom územnom obvode. V súlade s § 83 vyššie uvedeného zákona obec, mesto spracováva komunitný plán v súlade s platnými národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb, pričom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby občanov v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode. Dokument určuje rozvoj sociálnych služieb a ďalšie podmienky s tým súvisiace – personálne, finančné, prevádzkové a organizačné na ich zabezpečenie.

Predmetom zákona o sociálnych službách je úprava právnych vzťahov pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb. Zákon o sociálnych službách tiež priniesol viaceré zmeny a inovácie ako napr. väčšiu variabilitu sociálnych služieb, ktorá umožňuje poskytovať aj iné činnosti a kombinovať rôzne sociálne služby, aktivizáciu klienta prostredníctvom individuálneho rozvojového plánu – sociálne služby sú šité na mieru klienta, nové druhy sociálnych služieb a odborných činností, previazanosť zdravotnej a sociálnej starostlivosti, dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb, zvýšenie objektivity posudzovania odkázanosti na opatrovateľskú službu a odkázanosti na pomoc inej osoby a komunitné plánovanie. Zákon o sociálnych službách definuje práva pri poskytovaní sociálnych služieb v § 6, kde je okrem iného uvedené, že fyzická osoba má právo na poskytovanie sociálnej služby, ktorá svojim rozsahom, formou a spôsobom poskytovania umožňuje realizovať jej základné ľudské práve a slobody, zachováva jej ľudskú dôstojnosť, aktivizuje ju k posilneniu sebastačnosti, zabraňuje jej sociálnemu vylúčeniu a podporuje jej začlenenie do spoločnosti; právo na zabezpečenie dostupnosti informácií v jej zrozumiteľnej forme a druhu, mieste, cieľoch a spôsobe poskytovania sociálnej služby, o úhrade za sociálnu službu a o cieľovej skupine, ktorej je poskytovaná. Ďalej má prijímateľ sociálnej služby právo na utvorenie podmienok na zabezpečenie osobného kontaktu, telefonického kontaktu, písomného kontaktu alebo elektronického kontaktu s osobou, ktorú si sám určí, najmä na účel ochrany jeho práv a právom chránených záujmov, nadväzovania a udržiavania sociálnych väzieb s rodinou a komunitou a udržiavania partnerských vzťahov, na nenarušovanie svojho osobného priestoru okrem situácie, ktorá neznesie odklad a vstup je nevyhnutný na ochranu jeho života, zdravia alebo majetku, na ochranu jeho práv a slobôd iných fyzických osôb alebo ochranu jeho majetku, zariadenia a podieľať sa na určovaní životných podmienok v zariadení prostredníctvom zvolených zástupcov prijímateľov sociálnej služby pri úprave domáceho poriadku, pri riešení vecí súvisiacich s podmienkami a kvalitou poskytovania sociálnych služieb a výbere aktivít vykonávaných vo voľnom čase.

Za sociálnu službu sa považuje odborná, obslužná a ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, pričom sa priamo upravuje aj ich účel a cieľ. Je ním riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie, ale aj prevencia vzniku takejto situácie, zachovanie, obnova alebo rozvoj schopností fyzickej osoby (ďalej len „FO“) byť samostatnou a nezávislou, aby sa mohla opätovne zaradiť do bežného života, je ním aj zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb FO, pomoc poskytovaná v krízových situáciách a prevencia pred sociálnym vylúčením, ktorá nie je samostatne upravená v zákone, ale je nevyhnutnou súčasťou každej sociálnej služby a taktiež je ním aj zabezpečenie starostlivosti o dieťa z dôvodu situácie v rodine, ktorá vyžaduje pomoc pri starostlivosti o dieťa. Obsahom definície nepriaznivej sociálnej situácie je ohrozenie FO z rôznych dôvodov ohrozená sociálnym vylúčením alebo je priamo vylúčená zo spoločnosti a bez pomoci nie je schopná riešiť svoje problémy. Z tejto definície je možné identifikovať cieľové skupiny, ktorým sa sociálne služby poskytujú. Ide napr. o ľudí, ktorí sa nachádzajú v hmotnej núdzi, osoby bez prístrešia, osoby so zdravotným postihnutím alebo vo vyššom veku, opatrovateľov, obe domáceho násillia a obchodovania s ľuďmi. Oproti predchádzajúcej právnej úprave sa sociálne služby nezameriavajú len na jednotlivca, ale aj na jeho rodinu, ba dokonca aj na komunitu.

Na účely zákona sa definuje zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb, a to na úrovni zabezpečenia ubytovania, stravy, nevyhnutného ošatenia, obuvi

a nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, ktorú FO v takejto miere zaručuje Ústava Slovenskej republiky (čl. 39), ako sme už uviedli v predchádzajúcej kapitole. Krízovou sa rozumie taká sociálna situácia, keď je nevyhnutné poskytnúť FO príslušnú sociálnu službu bezodkladne, inak by mohlo dôjsť k ohrozeniu nielen jej zdravia alebo života, ale aj zdravia a života jej rodiny. Poskytovateľmi sociálnych služieb sú v súlade so zákonom obce, právnické osoby zriadené alebo založené obcou alebo vyšším územným celkom (verejní poskytovatelia sociálnych služieb) a iné právnické alebo fyzické osoby (neverejní poskytovatelia sociálnych služieb). Garantmi poskytnutia alebo zabezpečovania sociálnej služby fyzickej osobe sú obce a vyššie územné celky podľa ich delenej pôsobnosti ustanovenej zákonom o sociálnych službách, a to tak, že sociálnu službu poskytnú sami, resp. prostredníctvom právnickej osoby zriadenej alebo založenej obcou alebo vyšším územným celkom alebo následne u iného verejného alebo neverejného poskytovateľa sociálnych služieb. V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnej služby (tzv. štandardy kvality). Poskytovateľ je povinný napríklad vypracovať individuálny rozvojový plán klienta, dodržiavať maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca a za účelom zvýšenia profesionality práce vypracovať a uskutočňovať program supervízie. Osobitne je upravená povinnosť zariadenia pri ochrane života a zdravia prijímateľa sociálnej služby t. j. vymedzuje situácie a podmienky, pri ktorých je možno použiť prostriedky netelesného a telesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby, ako aj postup pri ich použití.

Sociálne služby sú službami verejného záujmu a sú poskytované bez dosiahnutia zisku, avšak zákon umožňuje poskytovanie sociálnych služieb aj v rámci činností za účelom dosiahnutia zisku zo živnosti alebo podnikaním.

Druh, forma a rozsah poskytovania sociálnej služby sú určené podľa nepriaznivej sociálnej situácie a pri určitých sociálnych službách aj podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby. Sociálne služby podľa druhu sú:

Sociálne služby krízovej intervencie:

- Terénna sociálna služby krízovej intervencie
- Nízkoprahové denné centrum
- Integrované centrum
- Komunitné centrum
- Nocľaháreň
- Útulok
- Domov na pol ceste
- Zariadenie núdzového bývania
- Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu

Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi:

- Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa
- Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti
- Služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života
- Služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa
- Služba včasnej intervencie

Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku:

- Zariadenie podporovaného bývania
- Zariadenie pre seniorov
- Zariadenie opatrovateľskej služby
- Rehabilitačné stredisko
- Domov sociálnych služieb

- Špecializované zariadenie
- Denný stacionár
- Domáca opatrovateľská služba
- Prepravná služba
- Sprievodcovská a predčítateľská služba
- Tlmočnická služba
- Sprostredkovanie tlmočnickej služby
- Sprostredkovania osobnej asistencie
- Požičiavanie pomôcok

Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií:

- Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci
- Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií

Podporné služby:

- Odľahčovacia služba
- Pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností
- Poskytovanie sociálnej služby v dennom centre
- Podpora samostatného bývania
- Poskytovanie sociálnej služby v jedálni
- Poskytovanie sociálnej služby v pracovni
- Poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny

Zákon o sociálnych službách v § 80 taxatívne upravuje pôsobnosť obce pri poskytovaní sociálnych služieb a dáva obci tieto hlavné kompetencie a úlohy:

- **vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb** vo svojom územnom obvode,
- **utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,**
- **je správnym orgánom v konaniach o odkázanosti na sociálnu službu** v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu, zániku odkázanosti na sociálnu službu, odkázanosti na sociálnu službu po zmene stupňa odkázanosti a v konaniach o povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 13,
- **vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu,**
- **poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie** sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári, nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu, opatrovateľskej služby, prepravnej služby, odľahčovacej služby, pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa, terénnej sociálnej služby krízovej intervencie,
- **poskytuje základné sociálne poradenstvo,**
- môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12,
- uzatvára zmluvu o poskytovaní sociálnej služby, o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,
- zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
- môže zriaďovať, zakladať a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,
- môže poskytnúť finančný príspevok podľa § 78a ods. 8 písm. a) a § 78aa ods. 5 na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu a kontroluje hospodárenie s ním,

- poskytuje podľa § 75 ods. 1 a 2 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- môže poskytovať podľa § 75 ods. 6 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- poskytuje podľa § 75 ods. 7 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a s finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby,
- ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene o) a kontroluje ich plnenie,
- vedie v informačnom systéme sociálnych služieb evidenciu fyzických osôb o ktorých odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári a odkázanosti na opatrovateľskú službu bolo vydané rozhodnutie; ktorým vznikla povinnosť platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 13; za ktoré vznikla fyzickým osobám povinnosť platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 13; ktoré podali žiadosť o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby podľa § 8 ods. 1; evidenciu osôb, ktorým bol poskytnutý finančný príspevok a jeho sumu pre jednotlivé druhy sociálnych služieb, pre ktoré je tento finančný príspevok určený; nebol poskytnutý finančný príspevok a jeho požadovanú sumu pre jednotlivé druhy sociálnych služieb, pre ktoré mal byť tento príspevok určený a dôvod jeho neposkytnutia,
- vedie evidenciu posudkov a rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a evidenciu prijímateľov sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
- poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,
- uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu,
- môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku,
- vydáva písomné vyjadrenie podľa § 83 ods. 8.

V ustanoveniach § 82 a § 83 upravuje zákon o sociálnych službách úlohy obce v komunitnom rozvoji a komunitnom plánovaní. Podľa § 82:

- obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.
- Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.
- Komunitná rehabilitácia v oblasti poskytovania sociálnych služieb je zabezpečenie spolupráce subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti. Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti.

3. Analýza poskytovaných sociálnych služieb

Mesto Kežmarok ako verejný poskytovateľ sociálnych služieb na území mesta v rámci svojej pôsobnosti svojimi aktivitami, opatreniami utvára a neustále podporuje rozvoj sociálnych služieb adresovaných jednotlivým cieľovým skupinám, komunitám. Cieľové skupiny sú veľmi rôznorodé, závislé na individuálnom zdravotnom stave, životných návykoch, spôsobe života, možnostiach zabezpečiť si nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, sociálnych kontaktoch, na systéme pomoci riešenia prítomnej chudoby a životnom postoji každého jedinca. Mesto Kežmarok poskytuje sociálne služby, ktoré má zapísané registri poskytovateľov sociálnych služieb alebo zabezpečí poskytovanie sociálnej služby u iného poskytovateľa sociálnej služby zapísaného v registri poskytovateľov sociálnej služby, fyzickej osobe, ktorá žiada o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby a na základe výberu poskytovateľa sociálnej služby touto fyzickou osobou.

Mesto Kežmarok na svojom území poskytuje sociálne služby fyzickej osobe na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu, alebo dôchodkového veku, a to opatrovateľskú službu terénnou formou, sociálnu službu s celoročným pobytom v zariadení pre seniorov a zariadení opatrovateľskej služby, podpornú službu – odľahčovaciu službu a sociálnu službu jedáleň ambulatnou a terénnou formou.

3.1 Opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba podľa § 41 zákona o sociálnych službách sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3 a je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4 zákona o sociálnych službách. Táto sociálna služba umožňuje riešenie sociálnej situácie v prirodzenom prostredí a v značnej miere odstraňuje pocit ohrozenia, dodáva klientovi pocit istoty, umožňuje žiť svoj život v doterajšom štandarde a to aj pri miernej strate schopnosti sebaobsluhy. Príbuzní klientov vďaka tejto sociálnej službe môžu zotrvať v pracovnom procese, vďaka čomu sa nenaruší ich štandard.

Opatrovateľská služba je terénnou sociálnou službou, ktorá je na území mesta Kežmarok realizovaná v domácom prostredí fyzickej osoby odkázanej na opatrovateľskú službu. Poskytovanie, spôsob úhrady a podmienky platenia úhrady za opatrovateľskú službu upravuje Všeobecné záväzné nariadenie (ďalej len „VZN“) č. 9/2021 o poskytovaní sociálnych služieb. Opatrovateľská služba je vykonávaná v pracovných dňoch od 7:00 do 15:00 za úhradu 1,80 €/ hod. priamo v byte klienta a v rozsahu poskytovaných úkonov, ktoré si klient dohodne v zmluve o poskytovaní opatrovateľskej služby v súlade s rozhodnutím o odkázanosti na sociálnu službu.

Počet opatrovateľiek sa mení v závislosti od počtu žiadostí klientov o poskytovanie opatrovateľskej služby, respektíve od ukončenia poskytovania opatrovateľskej služby. Za posledných 6 rokov počet opatrovateľiek je na približne rovnakej úrovni (viď tabuľka 1).

Tabuľka 1 Prehľad o poskytovaní opatrovateľskej služby do 31.12.2021

Rok	Počet opatrovateľiek	Počet opatrovaných klientov
2017	28	38
2018	29	48
2019	34	50
2020	31	60
2021	34	76
2022	30	66

Zdroj: MsÚ Kežmarok

3.2 Odľahčovacia služba

Odľahčovacia služba je podporná sociálna služba, poskytovaná fyzickej osobe, ktorá opatruje fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím podľa zákona č. 447/2008 Z. z., ktorou sa poskytuje fyzickej osobe sociálna služba počas obdobia, v ktorom fyzická osoba, ktorá opatruje, nemôže opatrovanie vykonávať.

Mesto Kežmarok poskytuje odľahčovaciu službu na celé dni, najviac 30 dní v kalendárnom roku fyzickej osobe:

- v pracovných dňoch najmenej 12 hodín denne formou opatrovateľskej služby v domácnosti za úhradu 1,80€/ hod.,
- viac ako 12 hodín denne a mimo pracovných dní v Zariadení pre seniorov a Zariadení opatrovateľskej služby v Kežmarku.

Fyzická osoba, ktorá opatruje, má možnosť si čerpať voľno aj po jednotlivých dňoch, nie však po hodinách. Aj časť dňa sa považuje za celý deň.

Odľahčovacia služba, jej poskytovanie, spôsob platenia úhrady a podmienky platenia úhrady za sociálnu službu upravuje VZN č. 9/2021 o poskytovaní sociálnych služieb. Prehľad počtu klientov, ktorým bola v posledných 6tich rokoch poskytnutá odľahčovacia služba je uvedený v tabuľke 2.

Tabuľka 2 Počet klientov, ktorým bola poskytnutá odľahčovacia služba

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet	1	1	3	0	0	0

Zdroj: MsÚ Kežmarok

3.3 Terénna sociálna služba krízovej intervencie

V meste Kežmarok je terénna sociálna práca vykonávaná od júla 2005. Od 01.07.2017 sa mesto Kežmarok zapojilo do Národného projektu Terénna sociálna práca a terénna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít (NP TSP a TP) – prvá fáza, ktorý trval do 31.10.2019. Od 01.11.2019 kontinuálne pokračuje NP TSP a TP druhou fázou, pričom aktivity projektu trvajú do 30.6.2023. Do projektu sú zapojené dve terénne sociálne pracovníčky, ktoré okrem problémových rodín s existenčnými problémami, osôb z vylúčených komunít, zdravotne postihnutých osôb a podobne, pracujú aj s občanmi bez prístrešia.

Mesto Kežmarok má podľa § 24 ods. a) zákona o sociálnych službách od 01.04.2021 v registri poskytovateľov sociálnych služieb Prešovského samosprávneho kraja zaregistrovanú Terénnu sociálnu službu krízovej intervencie. Sociálni pracovníci aktívne vyhľadávajú fyzické osoby, ktorým je potrebné poskytnúť sociálnu službu, a to najmä starších ľudí, ľudí žijúcich na ulici, ľudí, ktorí pre svoje životné návyky a spôsob života majú zníženú schopnosť orientácie v zmenách v sociálnej oblasti. Cieľom terénnej sociálnej práce je osobne kontaktovať potenciálnych prijímateľov sociálnych služieb, oboznámiť sa s ich životnými podmienkami, informovať, sprostredkovať alebo zabezpečiť konkrétnu formu sociálnej služby, či krízovú intervenciu, pomoci podľa výberu občana s jeho aktívnou účasťou na riešení vzniknutej nepriaznivej situácie. Poskytnutím komplexného sociálneho poradenstva je ponúknutá pomoc občanom nasmerovať ich na konkrétne inštitúcie (verejných či neverejných poskytovateľov sociálnych služieb), a tak nájsť vhodné riešenie sociálneho či iného životného problému.

Počet poskytnutých intervencií ako aj priemer za jednotlivé roky je uvedený v tabuľke 3.

Tabuľka 3 Prehľad o poskytovaní intervencií v jednotlivých mesiacoch do 31.12.2022

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	priemer
2017	x	x	x	x	x	x	206	221	212	196	238	155	204,7
2018	262	233	200	164	232	193	178	238	255	236	268	117	214,7
2019	195	109	178	118	176	140	182	120	126	139	99	102	140,3
2020	127	98	66	63	67	86	107	51	110	114	115	63	88,9
2021	33	41	44	65	65	55	118	101	102	120	53	100	74,8
2022	117	121	130	94	125	121	102	84	115	117	123	108	113,1

Zdroj: MsÚ Kežmarok

3.4 Denné centrum

Kontaktná osoba: JUDr. Jana Trautmanová

Adresa: Martina Lányiho 3, Kežmarok

Telefón: 052/4660 206

E – mail: jana.trautmanova@kezmarok.sk

Kapacita zariadenia: 120

Druh poskytovanej sociálnej služby: denné centrum

Forma sociálnej služby: ambulatná

Denné centrum na ulici Martina Lányiho 3 v Kežmarku je zariadenie bez právnej subjektivity a je organizačne začlenené pod oddelenie sociálnych vecí. V registri poskytovateľov sociálnych služieb je zaregistrované od 29.07.2015. V dennom centre podľa § 56 zákona o sociálnych službách sa poskytuje sociálna služba počas dňa fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi s dieťaťom alebo starému rodičovi s vnukom, vnučkou. V dennom centre sa najmä poskytuje sociálne poradenstvo a zabezpečuje sa záujmová činnosť. Denné centrum je financované z rozpočtu mesta a zároveň hospodári so svojimi členskými príspevkami. Všetky náklady spojené s prevádzkou denného centra sú hradené z rozpočtu mesta. V dennom centre sa pravidelne 4x do týždňa stretávajú 2 kluby – Klub dôchodcov a Združenie kresťanských seniorov a občanov Slovenska. V exteriéri denného centra bolo vybudované športovisko, kde sa nachádza petangové ihrisko, plocha na ruské kolky ako aj tri minigolfové dráhy. Športovo-oddychový areál exteriéru denného centra vhodne spestril a doplnil altánok so záhradným nábytkom, ktorý dopĺňa celkovú atmosféru. V letných mesiacoch sa v areáli športoviska organizujú športové hry seniorov. Priestory denného centra v priebehu roka využívajú aj iné organizácie seniorov a to na základe žiadostí podľa svojich požiadaviek ako napr. Základná organizácia Jednoty dôchodcov 2 v Kežmarku, Základná organizácia Jednoty dôchodcov v Kežmarku, Klub filatelistov, záhradkári a pod.

3.5 Zariadenie pre seniorov a Zariadenie opatrovateľskej služby

Kontaktná osoba:

Mgr. Marcela Ištocyová

Adresa:

Vyšný mlyn 1433/13, 060 01 Kežmarok

Telefón:

+421 52/452 35 44; +421 52/428 64 40

E – mail:

riaditel@zpskk.sk

Kapacita zariadenia:

100

Druh poskytovanej sociálnej služby:

zariadenie pre seniorov

Forma sociálnej služby:

pobytová ročná

Zariadenie pre seniorov v Kežmarku (ďalej len „ZpS“) je sociálne zariadenie zriadené mestom Kežmarok ako jeho rozpočtová organizácia.

V zariadení pre seniorov sa podľa § 35 zákona o sociálnych službách poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej IV podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách alebo fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.

V ZpS v Kežmarku sa v súlade s § 16 až § 18 a § 35 ods. 2 zákona o sociálnych službách poskytujú:

1. odborné činnosti:
 - a. pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
 - b. sociálne poradenstvo,
 - c. sociálna rehabilitácia,
 - d. ošetrovateľská starostlivosť,
2. obslužné činnosti:
 - a. ubytovanie,
 - b. stravovanie,
 - c. upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva,
3. ďalšie činnosti:
 - a. utvárajú sa podmienky na úschovu cenných vecí
 - b. zabezpečuje sa záujmová činnosť

V ZpS sa ďalej utvárajú podmienky na poskytovanie kaderníckych, manikérskejších a pedikérskejších služieb a iných služieb prostredníctvom iných fyzických alebo právnických osôb.

Kapacita zariadenia bola k 01.01.2022 znížená z pôvodných 115 miest na terajších 100 z dôvodu kompletnej rekonštrukcie celého zariadenia, ktorá prebiehala postupne od roku 2017 rekonštrukciou a modernizáciou oddelenia A. V roku 2019 pokračovala rekonštrukcia oddeleniami A1 a C. Poslednými modernizovanými oddeleniami boli C1 a C2 v roku 2021. Vďaka tejto rozsiahlej rekonštrukcii a modernizácii sa nielen zväčšili izby, ale zmodernizovalo sa aj vybavenie jednotlivých izieb (nový nábytok, elektricky polohovateľné postele a TV). Na oddelení A sú spoločné sociálne zariadenia s bezbariérovou sprchou a kuchynky pre dve izby. Na ostatných oddeleniach má každá izba vlastné sociálne bezbariérové zariadenie.

Tabuľka 4 Počet klientov ZpS za jednotlivé mesiace

Počet klientov zariadenia pre seniorov v Kežmarku													
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	Priemerný mesačný počet klientov
2017	101	99	98	99	102	103	104	104	104	101	100	100	101
2018	99	97	97	97	97	100	101	101	101	99	98	95	98
2019	90	100	102	97	96	99	99	97	104	101	101	98	99
2020	100	98	100	99	98	95	95	92	97	96	92	86	95
2021	84	87	88	87	86	88	87	82	83	79	79	80	84
2022 *	89	93	96	99	99	97	97	99	99	98	100	100	97

* Od 01.01.2022 bola pôvodná kapacita 115 klientov znížená na 100 klientov

Zdroj: ZpS a ZOS Kežmarok

Spôsob a podmienky platenia úhrady za sociálnu službu upravuje VZN č. 8/2021, ktorým sa určuje suma úhrady za sociálnu službu, spôsob jej určenia a platenia úhrady za poskytovanie sociálnej služby v Zariadení pre seniorov a Zariadení opatrovateľskej služby Kežmarok.

3.6 Zariadenie pre seniorov a Zariadenie opatrovateľskej služby – ZOS

Kontaktná osoba:	Mgr. Marcela Ištocyová
Adresa:	Vyšný mlyn 1433/13, 060 01 Kežmarok
Telefón:	+421 52/452 35 44; +421 52/428 64 40
E – mail:	riaditel@zpskk.sk
Kapacita zariadenia:	11
Druh poskytovanej sociálnej služby:	zariadenie opatrovateľskej služby
Forma sociálnej služby:	pobytová ročná

Zariadenie opatrovateľskej služby v Kežmarku (ďalej len ZOS) je sociálne zariadenie zriadené mestom Kežmarok ako jeho rozpočtová organizácia. V ZOS sa podľa § 36 zákona o sociálnych službách poskytuje sociálna služba na určitý čas plnoletej fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3, ak jej nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu.

Zariadenie poskytuje odborné činnosti (pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu a ošetrovateľskú starostlivosť); obslužné činnosti (ubytovanie, stravovanie a upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva) a ďalšie činnosti (utvárajú podmienky na úschovu cenných vecí a záujmovú činnosť).

Spôsob a podmienky platenia úhrady za sociálnu službu upravuje VZN č. 8/2021, ktorým sa určuje suma úhrady za sociálnu službu, spôsob jej určenia a platenia úhrady za poskytovanie sociálnej služby v Zariadení pre seniorov a Zariadení opatrovateľskej služby Kežmarok.

Tabuľka 5 Počet klientov ZOS za jednotlivé mesiace

Počet klientov zariadenia opatrovateľskej služby v Kežmarku													
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	Priemer
2017	13	14	15	16	17	17	15	15	15	16	16	17	14
2018	17	18	18	19	18	17	16	16	16	16	16	17	17
2019	17	16	16	16	17	18	18	17	16	17	17	17	17
2020	18	19	18	18	18	18	18	18	18	18	18	17	18
2021	17	15	14	13	14	12	12	12	12	12	12	13	13
2022*	11	10	10	10	11	11	11	11	11	11	11	11	11

* Od 01.01.2022 bola pôvodná kapacita 20 klientov znížená na 11 klientov

Zdroj: ZpS a ZOS Kežmarok

3.7 Zariadenie pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby – Jedáleň

Kontaktná osoba:	Mgr. Marcela Ištocyová
Adresa:	Vyšný mlyn 1433/13, 060 01 Kežmarok
Telefón:	+421 52/452 35 44; +421 52/428 64 40
E – mail:	riaditel@zpskk.sk
Kapacita zariadenia:	70
Druh poskytovanej sociálnej služby:	jedáleň
Forma sociálnej služby:	ambulantná, terénna

Jedáleň bola zaregistrovaná ako podporná sociálna služba ambulantnou formou 01.09.2019 a terénnou formou 01.09.2020. Táto sociálna služba sa poskytuje v súlade s § 58 zákona o sociálnych službách v znení neskorších predpisov.

S prijímateľmi tejto sociálnej služby zariadenie uzatvára zmluvu o poskytovaní sociálnej služby jedáleň. Sociálna služba jedáleň je určená občanom mesta Kežmarok, ktorí dovíšili dôchodkový vek, nachádzajú sa v nepriaznivej sociálnej situácii z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, sťaženej mobility alebo z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu a sú na túto službu odkázaní. Externí stravníci môžu využiť dve formy sociálnej služby jedáleň:

1. ambulatnú – osobný odber obedov v zariadení alebo
2. terénnu – rozvoz obedov externým stravníkom do domácnosti.

Bližšie podmienky poskytovania tejto sociálnej služby sú upravené vo VZN mesta Kežmarok č.8/2021, ktorým sa určuje suma úhrady za sociálnu službu, spôsob jej určenia a platenia úhrady za poskytovanie sociálnej služby v Zariadení pre seniorov a Zariadení opatrovateľskej služby Kežmarok.

Tabuľka 6 Počet obedov vydaných externým stravníkom v ZpS a ZOS

Roky	Počet obedov vydaných externým stravníkom
2017	20 644
2018	25 670
2019	28 935
2020	31 596
2021	33 917
2022	36 281

3.8 Centrum sociálnych služieb Kežmarok

Štatutárny zástupca:	Mgr. Daniela Pichnarčíková
Kontaktná osoba:	Mgr. Mária Pastuchová
Adresa:	Pod lesom 552/6, 060 01 Kežmarok
Telefón:	0910 902 172
E – mail:	social@csskk.sk
Kapacita zariadenia:	20 osôb
Druh poskytovanej sociálnej služby:	domov sociálnych služieb
Forma sociálnej služby:	ambulantná

Centrum sociálnych služieb Kežmarok (ďalej len CSS) je zariadenie poskytujúce sociálne služby ambulantnou formou. CSS v Kežmarku zabezpečuje alebo utvára podmienky na vykonávanie odborných činností, obslužných činností a ďalších činností podľa § 38 ods. 2 zákona o sociálnych službách, ktoré sú zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby alebo rodiny,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopností fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

V zariadení CSS v Kežmarku sa poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť, stravovanie, zabezpečuje sa pracovná terapia, záujmová činnosť a utvárajú sa podmienky na vzdelávanie.

3.9 CSS Kežmarok – služba včasnej intervencie

Štatutárny zástupca:	Mgr. Daniela Pichnarčíková
Kontaktná osoba:	Mgr. Monika Oháleková
Adresa:	Pod lesom 552/6, 060 01 Kežmarok
Telefón:	0910 902 172
E – mail:	mohalekova@centrum.sk
Kapacita zariadenia:	5 osôb
Druh poskytovanej sociálnej služby:	služba včasnej intervencie
Forma sociálnej služby:	ambulantná, terénna

Centrum sociálnych služieb v Kežmarku poskytuje aj službu včasnej intervencie pre deti do siedmich rokov ich veku, ak je ich vývin ohrozený z dôvodu zdravotného postihnutia a rodine tohto dieťaťa. V rámci služby včasnej intervencie centrum sociálnych služieb poskytuje špecializované sociálne poradenstvo a sociálnu rehabilitáciu a vykonáva stimuláciu komplexného vývoja dieťaťa so zdravotným postihnutím a preventívne aktivity. Túto službu centrum sociálnych služieb ambulantnou a terénnou formou.

3.10 CSS Kežmarok –prevádzka DSS Ľubica

Štatutárny zástupca:	Mgr. Daniela Pichnarčíková
Kontaktná osoba:	Mgr. Tomáš Faron
Adresa:	Gen. Svobodu 254/139, 059 71 Ľubica
Telefón:	0910 363 744
E – mail:	lubica@csskk.sk
Kapacita zariadenia:	17 osôb
Druh poskytovanej sociálnej služby:	domov sociálnych služieb
Forma sociálnej služby:	ambulantná (2 osoby) pobytová týždenná (3 osoby) pobytová ročná (12 osôb)

Domov sociálnych služieb v Ľubici je zariadenie poskytujúce sociálne služby ambulantnou, pobytovou týždennou a pobytovou ročnou formou v súlade s § 38 zákona o sociálnych službách. V zariadení sa poskytuje odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby alebo rodiny,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopností fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

V CSS Kežmarok – prevádzke DSS v Ľubici sa poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne, zabezpečuje sa pracovná terapia, záujmová činnosť a utvárajú sa podmienky na vzdelávanie a úschovu cenných vecí.

CSS Kežmarok – prevádzka DSS v Ľubici zabezpečuje alebo utvára podmienky na vykonávanie odborných činností, obslužných činností a ďalších činností podľa § 38 ods. 2 zákona o sociálnych službách.

3.11 CSS Kežmarok– odl'ahčovacia služba

Štatutárny zástupca:	Mgr. Daniela Pichnarčíková
Kontaktná osoba:	Mgr. Tomáš Faron
Adresa:	Gen. Svobodu 254/139, 059 71 Ľubica
Telefón:	0910 363 744
E – mail:	lubica@csskk.sk
Kapacita zariadenia:	1 osoba
Druh poskytovanej sociálnej služby:	odl'ahčovacia služba
Forma sociálnej služby:	terénna

CSS Kežmarok – prevádzka v Ľubici je aj zariadením poskytujúcim podpornú odl'ahčovaciu službu podľa § 54 zákona o sociálnych službách. Odl'ahčovacia služba je poskytovaná fyzickej osobe, ktorá opatruje fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím podľa osobitného predpisu, ktorou sa poskytuje alebo zabezpečuje fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím sociálna služba počas obdobia, v ktorom fyzická osoba, ktorá opatruje, nemôže opatrovanie vykonávať.

3.12 CSS Kežmarok, zariadenie podporovaného bývania

Štatutárny zástupca:	Mgr. Daniela Pichnarčíková
Kontaktná osoba:	Mgr. Dušan Mišík
Adresa:	Gen. Svobodu 254/139, 059 71 Ľubica
Telefón:	0910 363 744
E – mail:	lubica@csskk.sk
Kapacita zariadenia:	5 osôb
Druh poskytovanej sociálnej služby:	zariadenie podporovaného bývania
Forma sociálnej služby:	pobytová

Zariadenie podporovaného bývania slúži podľa § 34 zákona o sociálnych službách na poskytovanie sociálnej služby fyzickej osobe od 16. roku do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 a na dohľad, pod ktorým je schopná viesť samostatný život.

V zariadení podporovaného bývania sa okrem dohľadu poskytuje ubytovanie, sociálne poradenstvo a pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, utvárajú sa podmienky na prípravu stravy, upratovanie, pranie, žehlenie a údržbu šatstva a bielizne a vykonáva sa sociálna rehabilitácia.

3.13 Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti - ADOS NÁDEJ

Kontaktná osoba:	Mgr. Bc. Marcel Kubala
Adresa:	Suchá hora 22, 060 01 Kežmarok, prevádzka: Hviezdoslavova 27, 060 01 Kežmarok
Telefón:	0905 139 033
E – mail:	adosnadejkezmarok@gmail.com

Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti NÁDEJ je súčasťou primárnej zdravotnej starostlivosti a patrí do siete zdravotníckych zariadení, ktoré poskytuje služby mesačne pre 30-40 klientov z okresu Kežmarok. Poskytuje komplexnú odbornú ošetrovateľskú bio-psychosociálnu starostlivosť o klienta, rodiny, skupiny v prirodzenom sociálnom prostredí. Do náplne činností patrí starostlivosť o základné životné funkcie, aplikácia liekov, ošetrovanie rán, ošetrovateľská rehabilitácia, odber materiálu na vyšetrenia, zdravotná výchova a poradenstvo. Starostlivosť zabezpečuje 1 ošetrovateľ a 4 zdravotné sestry.

3.14 Spišská katolícka charita, Spišská Nová Ves

Štatutárny zástupca:	Ing. Pavol Vilček
Kontaktná osoba:	PhDr. Katarína Budzáková
Adresa:	Tvarožnianska 2490/16, 060 01 Kežmarok
Telefón:	0904 501 419
E – mail:	katarina.budzakova@caritas.sk
Druh poskytovanej sociálnej služby:	požičiavanie pomôcok

Spišská katolícka charita je cirkevnou organizáciou, ktorá na území mesta Kežmarok prevádzkuje sociálnu službu požičiavanie pomôcok podľa § 47 zákona o sociálnych službách. Táto služba je určená fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím a fyzickej osobe s nepriaznivým zdravotným stavom odkázaným na pomôcku. Pomôcky požičiavajú fyzickým osobám na dohodnutý čas, najdlhšie do zabezpečenia pomôcky na základe verejného zdravotného poistenia formou peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky alebo do doby trvania podmienok pre poskytnutie pomôcky.

4. Analýza sociologických a demografických údajov

Najzávažnejším dôsledkom nielen súčasného demografického vývoja je zrýchľujúci sa proces starnutia obyvateľstva. Podľa posledných štatistických údajov je priemerný vek na úrovni 41,26 rokov. Starnutie populácie je zapríčinené nízkou pôrodnosťou a vysokou úmrtnosťou obyvateľstva.

4.1 Obyvateľstvo mesta

Na základe tabuľky 7 je zrejmé, že v posledných rokoch klesá počet obyvateľov mesta Kežmarok, čo je spôsobené nielen zníženou pôrodnosťou a zvýšenou úmrtnosťou, ale záporným saldom migrácie. V období posledných 5 rokov je prirodzený úbytok obyvateľstva spôsobený mortalitou, ktorá prevyšuje natalitu. Počet sobášov za sledované obdobie vykazuje klesajúci trend, hlavne v rokoch 2020 a 2021. Znížený počet sobášov v daných rokoch možno čiastočne aj pripísať obdobiu pandémie COVID-19, kedy boli sobáše buď zakázané, alebo obmedzené počtom osôb. Počet rozvodovosti takisto za posledné roky zaznamenal znižujúci trend.

Tabuľka 7 Demografické údaje obyvateľstva mesta Kežmarok

	2017	2018	2019	2020	2021
Počet obyvateľov	15926	15803	15749	15646	15442
Muži	7682	7629	7611	7575	7467
Ženy	8244	8174	8138	8071	7975
Natalita	149	154	163	149	138
Mortalita	149	164	137	163	216
Prihlásený na trvalý pobyt	202	196	197	198	146
Odhlásený z trvalého pobytu	283	285	257	261	241
Počet sobášov	111	92	110	68	78
Počet rozvodov	41	23	26	37	21

Zdroj: Štatistický úrad SR

Za posledných 5 rokov sa priemerný vek zvýšil u mužov z 32,94 roka na 33,64 roka a u žien z 35,15 roka na 35,77 roka. Úbytkom novorodencov a prírastkom osôb v poproduktívnom veku sa zvýšil aj index starnutia z 31,88 na 36,59 u mužov a u žien z 51,77 na 55,26.

Tabuľka 8 Veková štruktúra obyvateľstva okresu Kežmarok

	Index starnutia					Priemerný vek				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Spolu	41,56	42,74	44,11	45,78	45,74	34,04	34,25	34,45	34,66	34,71
Muži	31,88	33,47	34,88	36,31	36,59	32,94	33,16	33,38	33,58	33,64
Ženy	51,77	52,46	53,76	55,67	55,26	35,15	35,33	35,52	35,73	35,77

Zdroj: Štatistický úrad SR

Podľa údajov, ktoré získal Štatistický úrad Slovenskej republiky pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov k 01.01.2021, malo mesto Kežmarok 15 552 obyvateľov, čo predstavuje 21,11% z celkového počtu obyvateľov okresu Kežmarok a 1,92% z celkového počtu obyvateľov Prešovského samosprávneho kraja.

Tabuľka 9 Počet obyvateľov

	Celkový počet obyvateľov ku dňu 01.01.2021	Hustota osídlenia (počet obyvateľov na km²)
Mesto Kežmarok	15 552	624,10
Okres Kežmarok	73 685	117,43
Prešovský samosprávny kraj	808 931	90,08
Slovenská republika	5 449 270	110,98

Zdroj: Štatistický úrad SR

Na základe údajov získaných zo Štatistického úradu SR je zrejmé, že väčšinový podiel je zastúpený ženami (v meste Kežmarok tvoria až 51,55%). Muži predstavujú 48,45% z celkového obyvateľstva. Pomer žien v meste Kežmarok prekročoval celoslovenský priemer o 0,46 %. Počet mužov na území mesta je oproti celoslovenskému priemeru nižší o 0,46%. Oproti okresu Kežmarok a Prešovskému samosprávnemu kraju je zastúpenie žien v meste Kežmarok vyššie a zastúpenie mužov nižšie.

Tabuľka 10 Zloženie obyvateľstva podľa pohlavia

Miesto	Percentuálne zastúpenie podľa pohlavia	
	Ženy	Muži
Mesto Kežmarok	51,55	48,45
Okres Kežmarok	50,04	49,96
Prešovský samosprávny kraj	50,52	49,48
Slovenská republika	51,09	48,91

Zdroj: Štatistický úrad SR

Ako vyplýva z údajov uvedených v tabuľke 11 najvyššie zastúpenie podľa vekovej štruktúry je v produktívnom veku (15-64 rokov). Tento ukazovateľ pre mesto Kežmarok bol vyšší (68,12 %) ako v prípade Slovenskej republiky ako celku (66,55%).

Druhou najväčšou skupinou je obyvateľstvo v postproduktívnom veku (65 a viac rokov), ktorého percentuálne zastúpenie je na úrovni 17,17% za mesto Kežmarok a 17,39 za Slovenskú republiku. Poslednou a teda aj najmenšou je skupina v predproduktívnom veku (0-14 rokov), ktorá tvorí 14,71% z celkového počtu obyvateľov mesta Kežmarok a 16,06% z celej Slovenskej republiky.

Tabuľka 11 Zastúpenie podľa vekovej štruktúry

Zastúpenie podľa vekovej štruktúry k 31.12.2021						
	Predproduktívny vek (0-14 rokov)		Produktívny vek (15-64 rokov)		Postproduktívny vek (65 a viac rokov)	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Mesto Kežmarok	2 263	14,71	10 476	68,12	2 640	17,17
Okres Kežmarok	17 825	24,01	48 253	65,00	8 154	10,99
Prešovský samosprávny kraj	148 424	18,38	537 256	66,52	121 977	15,10
Slovenská republika	872 796	16,06	3 616 958	66,55	944 958	17,39

Zdroj: Štatistický úrad SR

Najväčšou národnostnou skupinou na Slovensku je slovenská, ktorá tvorí až 97,31%, druhou najrozšírenejšou národnostnou skupinou je rómska (1,43%). Ostatné národnosti majú zastúpenie menej ako 1%. Aj v meste Kežmarok je podobná bilancia – najvyššie zastúpenie má slovenská národnosť, za ňou rómska, česká, poľská, rusínska a nakoniec nemecká. Údaje získal štatistický úrad pri sčítaní obyvateľstva v roku 2021.

Tabuľka 12 Národnostné zloženie

Zloženie obyvateľstva podľa národností						
	Slovenská	Rómska	Česká	Nemecká	Poľská	Rusínska
Mesto Kežmarok	14 077 (98,26%)	86 (0,60%)	84 (0,59%)	18 (0,13%)	34 (0,24%)	28 (0,20%)
Okres Kežmarok	64 856 (90,81%)	6 090 (8,53%)	183 (0,26%)	43 (0,06%)	153 (0,21%)	93 (0,13%)
Prešovský samosprávny kraj	716 994 (93,41%)	27 952 (3,64%)	2 623 (0,34%)	348 (0,05%)	899 (0,12%)	18 798 (2,45%)
Slovenská republika	4 572 981 (97,31%)	67 235 (1,43%)	29 232 (0,62%)	3 339 (0,07%)	3 905 (0,08%)	22 781 (0,48%)

Zdroj: Vlastné spracovanie

Na základe údajov získaných Štatistickým úradom Slovenskej republiky pri sčítaní obyvateľstva majú na území mesta Kežmarok najväčšie zastúpenie obyvatelia rímskokatolíckej cirkvi (71,91%). Druhou najväčšou skupinou sú obyvatelia bez vyznania, ktorí tvoria až 18,90% z celkového počtu.

Podľa tabuľky 13 je zrejmé, že väčšina obyvateľstva sa hlási práve k rímskokatolíckej cirkvi – v okrese Kežmarok je to 84,10%, v Prešovskom samosprávnom kraji 67,75% a v Slovenskej republike 61,92%. Hneď za rímskokatolíckmi nasledujú obyvatelia bez vyznania, okrem Prešovského samosprávneho kraja, kde túto skupinu obyvateľstva prevyšuje obyvateľstvo gréckokatolíckej cirkvi.

Tabuľka 13 Zloženie obyvateľstva podľa náboženského vyznania

Zloženie obyvateľstva podľa náboženského vyznania						
	Rímsko-katolícka cirkev	Evanjelická cirkev augsburského vyznania	Grécko-katolícka cirkev	Pravoslávna cirkev	Bez vyznania	Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia
Mesto Kežmarok	10 013	680	527	66	2 632	5
Okres Kežmarok	58 224	1 741	1 950	249	6 827	239
Prešovský samosprávny kraj	487 966	35 597	114 401	26 993	85 927	2 716
Slovenská republika	3 038 511	286 907	218 235	50 677	1 296 142	16 416

Zdroj: Štatistický úrad

Štatistický úrad Slovenskej republiky pri sčítaní obyvateľstva zistil, že na území mesta Kežmarok sa nachádza najviac obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním (18,30%), najmenšou skupinou sú obyvatelia bez školského vzdelania 15- viac rokov, ktorí tvoria len 0,22%. V okrese Kežmarok je najviac občanov so základným vzdelaním (28,18%), najmenšie zastúpenie má obyvateľstvo bez školského vzdelania 15 – viac rokov (0,45%). V Prešovskom samosprávnom kraji a v Slovenskej republike majú občania najvyššie dosiahnuté vzdelanie stredné odborné s maturitou. V prípade Prešovského samosprávneho kraja je 23,71% a v prípade Slovenskej republiky je 24,70%.

Tabuľka 14 Najvyššie dosiahnuté vzdelanie

	Bez ukončeného vzdelania	Základné vzdelanie	Stredné odborné (učňovské)	Stredné odborné s maturitou	Vyššie odborné vzdelanie	Vysokoškolské vzdelanie	Bez školského vzdelania 15- viac r.	Nezistené
Mesto Kežmarok	1613	2120	2963	4216	986	2846	34	774
Okres Kežmarok	13010	20762	13710	13213	2990	7838	330	1832
Prešovský samosprávny kraj	106645	164238	151816	191819	36475	127621	2950	27367
Slovenská republika	623199	924608	1047353	1343972	267701	1001446	14987	226004

Zdroj: Štatistický úrad

V posledných rokoch počet sobášov v obvode Kežmarok mal klesajúcu tendenciu. Čiastočne tento stav bol ovplyvnený aj pandémiou COVID-19. Z tabuľky 15 je zrejmé, že cirkevných sobášov okrem roku 2020 bolo viac ako civilných.

Tabuľka 15 Sobášnosť v obvode Kežmarok

	2017	2018	2019	2020	2021
Sobáše cirkevné	86	94	105	87	94
Sobáše civilné	92	75	85	90	79
Sobáše spolu	178	169	190	177	173

Zdroj: Matričný úrad Kežmarok

V sledovanom období počet zomrelých prevyšuje počet narodených. Jedinou výnimkou bol rok 2019, kedy narodených bolo o 22 viac ako zomrelých.

Tabuľka 16 Prirodzený prírastok v meste Kežmarok

	2017	2018	2019	2020	2021
Narodení	144	155	159	140	140
Zomrelí	146	164	137	163	216
Bilancia	-2	-9	22	-23	-76

Zdroj: Matričný úrad Kežmarok

4.2 Sociálna situácia obyvateľov v okrese Kežmarok vrátane porovnania s Prešovským krajom a Slovenskou republikou

Počet poberateľov pomoci v hmotnej núdzi ako aj spolu posudzované osoby pomoci v hmotnej núdzi za posledné tri roky klesá. Z celkového počtu obyvateľov Kežmarského okresu je 8,82% poberateľov dávok.

Tabuľka 17 Počet poberateľov pomoci v hmotnej núdzi

	Počet poberateľov pomoci v hmotnej núdzi v okrese Kežmarok k 31.12.	Počet spolu posudzovaných osôb k 31.12.	Počet obyvateľov okresu k 31.12.	% podiel počtu poberateľov na počet obyvateľov okresu
2017	2060	7019	73756	9,52
2018	1839	6157	74408	8,27
2019	1928	6606	74937	8,82
2020	1969	6409	75533	8,49
2021	1892	6058	76165	7,95

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok

Tabuľka 18 Počet poberateľov pomoci v hmotnej núdzi v meste Kežmarok

	Žiadateľ	Zaopatrené dieťa do 25 rokov	Partner	Nezaopatrené dieťa
2017	268	8	49	86
2018	359	11	68	119
2019	433	14	76	144
2020	527	18	86	170
2021	592	21	90	186

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok

V predchádzajúcich rokoch počet detí v sociálnoprávnej kuratele v okrese Kežmarok sa zvyšoval oproti predošlým rokom okrem roku 2021. Momentálne sa ich počet zastavil na hodnote 87.

Tabuľka 19 Počet detí v sociálnoprávnej kuratele v okrese

	Počet detí v sociálnoprávnej kuratele v okrese Kežmarok
2018	112
2019	115
2020	124
2021	100

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok

4.3 Držitelia preukazov ťažkého zdravotného postihnutia

Na základe tabuliek 20 a 21 je zrejmé, že každoročne sa zvyšuje počet občanov, ktorí sú držiteľmi preukazu ŤZP. Najväčšou skupinou sú občania vo veku od 18 do 64 rokov, teda ide o občanov v produktívnom veku. Najviac držiteľov preukazov ŤZP/S sú občania nad 65 rokov.

Tabuľka 20 Držitelia ŤZP preukazov v meste Kežmarok

	Do 18 rokov	Od 18 do 64 rokov	Od 65 rokov
2017	5	182	93
2018	6	208	103
2019	7	231	117
2020	8	249	122
2021	10	265	126

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok

Tabuľka 21 Držiteľia preukazov ŤZP/S v meste Kežmarok

	Do 18 rokov	Od 18 do 64 rokov	Od 65 rokov
2017	0	14	22
2018	1	23	26
2019	2	25	28
2020	2	26	28
2021	2	26	28

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok

4.4 Nezamestnanosť v meste a okrese Kežmarok

Nezamestnanosť sa od roku 2017 postupne znižovala až do obdobia začiatku pandémie, kedy vzrástla v priemere o 2-3%, o čom svedčí aj tabuľka 22. Okres Kežmarok mal v priebehu 5-tich rokov najvyššiu nezamestnanosť oproti Prešovskému kraju a Slovenskej republike.

Tabuľka 22 Nezamestnanosť

	2017	2018	2019	2020	2021
Okres Kežmarok	15,44	15,21	14,79	17,93	17,24
Prešovský kraj	9,68	8,61	8,19	11,39	10,75
Slovenská republika	5,94	5,04	4,92	7,57	6,76

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tabuľka 23 znázorňuje počet uchádzačov o zamestnanie. Počet uchádzačov rokmi klesal, okrem roku 2020, kedy sa počet uchádzačov zvýšil v priemere o 60 – 80%, s čím súvisí aj zvyšujúca nezamestnanosť. V roku 2021 znova evidencia uchádzačov poklesla v priemere o 30%.

Tabuľka 23 Počet uchádzačov o zamestnanie

	Kežmarok			Okres Kežmarok			Prešovský kraj			Slovenská republika		
	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu
2017	364	289	653	3050	2836	5886	22750	23751	46501	90358	105225	195583
2018	325	271	596	2686	2775	5461	19048	22562	41610	74613	95189	169802
2019	297	255	552	2632	2849	5481	18371	21840	40211	73657	91798	165455
2020	462	380	842	3204	3161	6365	24612	25300	49912	108559	118782	227341
2021	359	297	656	2922	2892	5814	22349	23225	45574	94445	105780	200225

Zdroj: Štatistický úrad SR

V posledných piatich rokoch bola najväčšou skupinou evidovaných uchádzačov v okrese Kežmarok skupina vo veku 35-49 rokov. Najstabilnejšou skupinou bola skupina 25-34 ročných uchádzačov, najmenšou skupinou boli uchádzači vo vekovej skupine 50 a viac rokov.

Tabuľka 24 Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku

	Do 24 rokov	25-34 rokov	35-49 rokov	50 a viac rokov	Spolu
2017	1002	1471	2064	1349	5886
2018	915	1454	1862	1230	5461
2019	1017	1418	1855	1191	5481
2020	1118	1591	2183	1473	6365
2021	857	1405	2079	1473	5814

Zdroj: Štatistický úrad SR

5. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnej služby

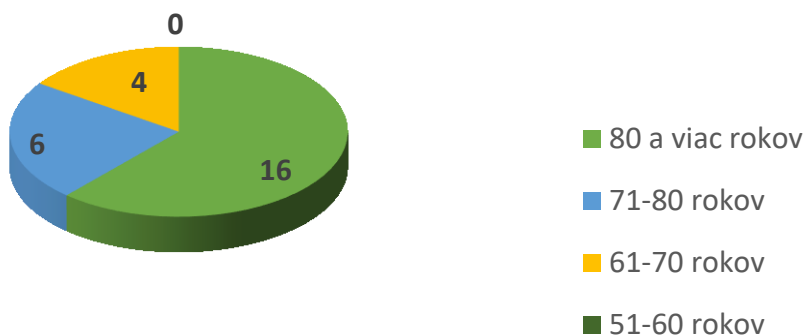
Mesto Kežmarok každoročne realizuje anonymný prieskum spokojnosti prijímateľov opatrovateľskej služby adresovaný fyzickým osobám, ktoré sú prijímateľmi opatrovateľskej služby mesta Kežmarok.

Ako podklad na získanie informácií o spokojnosti bol využitý anonymný dotazník z decembra 2022. Dotazník bol doručovaný každému prijímateľovi poštovou službou, tak aby bolo možné každému prijímateľovi sociálnej služby umožnené dotazník vyplniť. Výsledky prieskumu slúžia na skvalitňovanie zabezpečovania opatrovateľskej služby. Prieskumu sa zúčastnilo 26 prijímateľov z 52 oslovených, čo je 50% z celkového počtu prijímateľov.

Cieľom prieskumu bolo zistenie celkovej spokojnosti s poskytovaním opatrovateľskej služby ako aj zistenie nedostatkov.

Graf 1 Vek prijímateľov opatrovateľskej služby

Vek prijímateľov opatrovateľskej služby

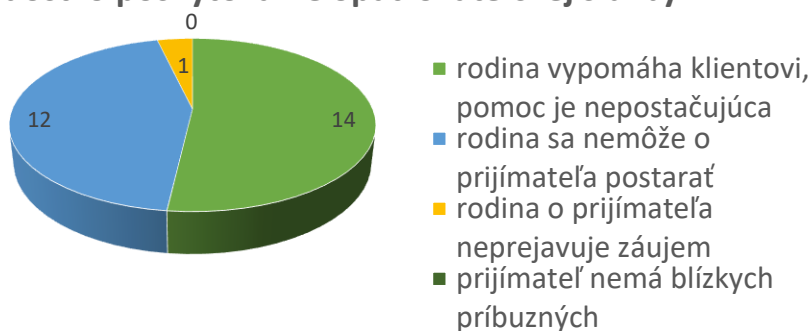

Zdroj: Vlastné spracovanie

Z uvedeného vyplýva, že 16 respondentov je vo veku 80 a viac rokov, 6 respondentov vo vekovej kategórii 71-80 rokov, 4 respondenti vo vekovej kategórii 61-70 rokov. Z vyššie uvedeného grafu vyplýva, že až 61 % respondentov je vo veku nad 80 rokov.

Graf 2 Dôvod podania žiadosti o poskytovanie opatrovateľskej služby

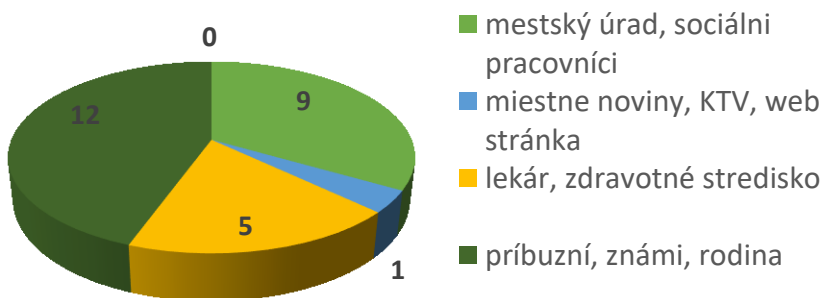
Dôvod podania žiadosti o poskytovanie opatrovateľskej služby

Zdroj: Vlastné spracovanie

14 respondentov uviedlo, že požiadalo o opatrovateľskú službu z dôvodu, že rodinní príslušníci respondentom pomáhajú, pričom táto pomoc je nepostačujúca, o 12 respondentov sa rodina nemôže postarať a o 1 respondenta rodina neprejavuje záujem.

Odkiaľ sa prijímateľ dozvedel o opatrovateľskej službe

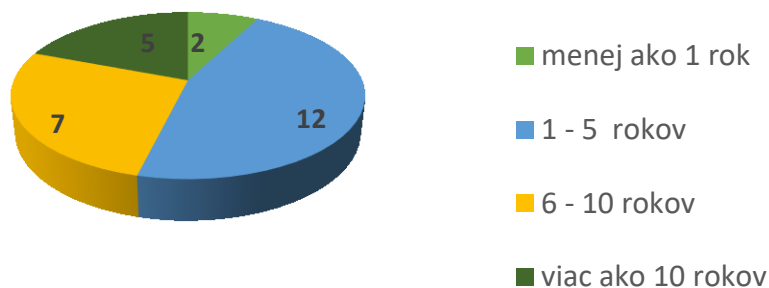

Zdroj: Vlastné spracovanie

Zo zistených informácií vyplýva, že 12 respondentov (46 %) získalo prvotné informácie o poskytovaní opatrovateľskej služby od príbuzných, známych alebo rodinných príslušníkov, následne 9 respondentov (35 %) od sociálnych pracovníkov a zamestnanocov Mestského úradu, 5 respondenti (19 %) od lekára a 1 respondent (4 %) z novín, KTV, web stránky.

Graf 4 Ako dlho prijímateľ využíva opatrovateľskú službu

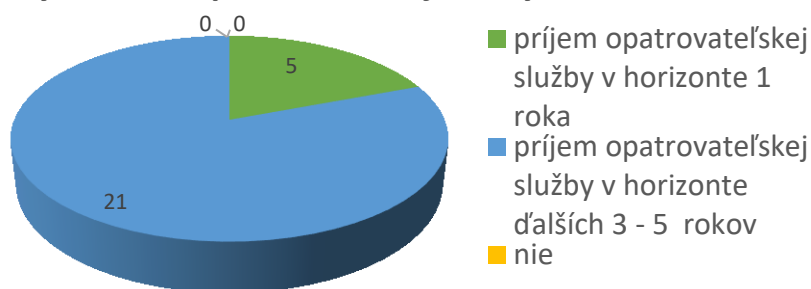
Ako dlho prijímateľ využíva opatrovateľskú službu

Zdroj: Vlastné spracovanie

Z celkového počtu opýtaných až 12 respondentov využíva opatrovateľskú službu v rozmedzí 1 až 5 rokov, 2 respondenti túto službu využíva menej ako 1 rok, v rozpätí 6 -10 rokov využíva 7 respondentov a nepretržite viac ako 10 rokov využívajú 5 respondenti.

Ďalšie využívanie opatrovateľskej služby

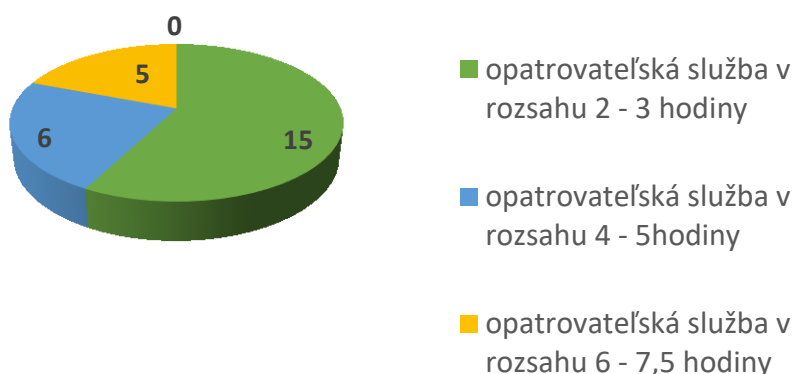

Zdroj: Vlastné spracovanie

Prevažná väčšina (80 % - 21 prijímateľov) prijímateľov opatrovateľskej služby uvažuje o prijímaní tejto sociálnej služby ďalších 3 – 5 rokov a 20 % respondentov (5 prijímateľov) v horizonte 1 roka. Z vyššie uvedených informácií teda vyplýva, že poskytovanie opatrovateľskej služby bude potrebné zabezpečiť v nasledujúcich rokoch.

Graf 6 Rozsah opatrovateľskej služby u prijímateľov

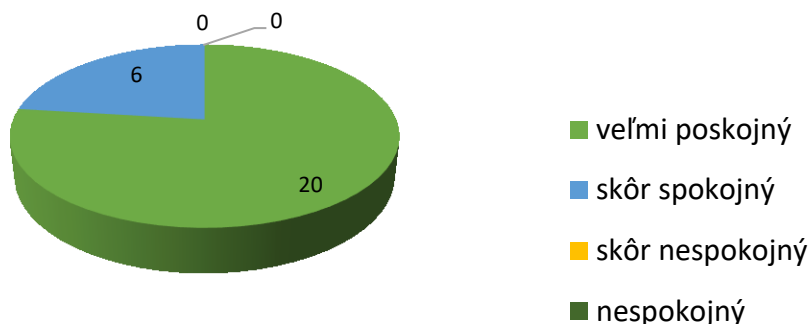
Rozsah opatrovateľskej služby u prijímateľov

Zdroj: Vlastné spracovanie

Podľa grafu 7 je zrejmé, že najviac prijímateľov využíva opatrovateľku na 2-3 hodiny denne. Len piati prijímatelia potrebujú opatrovateľskú službu na 6-7,5 hodín.

Spokojnosť prijímateľov s opatrovateľskou službou

Zdroj: Vlastné spracovanie

Graf 7 vyjadruje spokojnosť prijímateľov opatrovateľskej služby. Z grafu je zrejmé, že väčšina klientov je veľmi spokojná, alebo skôr spokojná. Nikto z oslovených k tejto otázke nevyjadril nespokojnosť.

Najviac ocenili starostlivosť, ústretovosť, empatiu, ochotu, ľudský prístup a iné vlastnosti opatrovateľiek.

Dotazník obsahoval dve otvorené otázky:

1. S akými problémami sa prijímatelia stretávali pri poskytovaní opatrovateľskej služby?
2. Postrehy a návrhy k poskytovaniu opatrovateľskej služby?

Z odpovedí v tejto časti vyplýva, že niektorí respondenti požadujú zabezpečenie opatrovateľskej služby aj počas dovoleniek a práceneschopnosti opatrovateľky, avšak najviac by prijímatelia opatrovateľskej služby uvítali zníženie úhrady za poskytovanie opatrovateľskej služby.

Analýza prieskumu spokojnosti s poskytovanou sociálnou službou preukázala, že väčšina prijímateľov je s terénnou opatrovateľskou službou spokojná, pre udržanie, resp. zvyšovanie úrovne spokojnosti je však nevyhnutné zaoberať sa uvedenými požiadavkami prijímateľov a naďalej skvalitňovať poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby v prirodzenom domácom prostredí občanov.

6. SWOT analýza pre oblasť sociálnych služieb

SWOT analýza je univerzálna analytická technika zameraná na zhodnotenie vnútorného a vonkajšieho prostredia v oblasti sociálnych služieb. Podstatou stanovenia analýzy bolo identifikovať kľúčové silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia v oblasti poskytovania sociálnych služieb. SWOT analýza je základným východiskom pre formulovanie vízie, cieľa a určenie opatrení.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • sieťovanie poskytovateľov sociálnych služieb s potenciálom udržania štandardu vysokej kvality • sociálna politika mesta s ľudsko-právnym rozmerom a orientáciou na potreby a preferencie svojich občanov. • zabezpečenie dostupnosti sociálnych služieb podľa potrieb komunity • zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb • partnerstvo a participácia mesta ako poskytovateľa sociálnych služieb s neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb • udržateľnosť sociálnych služieb na území mesta počas pandémie COVID – 19 • skúsenosti z krízového manažmentu sociálnych služieb počas pandémie COVID – 19 • existencia denného centra, poskytovanie opatrovateľskej služby v prirodzenom domácom prostredí, poskytovanie terénnej sociálnej služby krízovej intervencie • rozvinutá terénna a komunitná sociálna práca s dôrazom na poznanie potrieb, predstáv, požiadaviek rôznych cieľových skupín • poskytovanie pobytovej celoročnej sociálnej služby zariadenia pre seniorov a zariadenia opatrovateľskej služby, poskytovanie podpornej soc. služby jedální ambulantnou a terénnou formou • v rámci NP DI a PTT - vypracovaný Transformačný plán ZPS a ZOS Kežmarok • poskytovanie základného sociálneho poradenstva • existencia Centra sociálnych služieb v Kežmarku (zriadené PSK)– poskytovanie soc. služby - domov sociálnych služieb ambulantnou formou a poskytovanie soc. služby včasnej intervencie pre deti do siedmich rokov veku, ak je ich vývoj ohrozený 	<ul style="list-style-type: none"> • chýbajúce bezbariérové prístupy do objektov verejných inštitúcií pre fyzické osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie • nedostatočné finančné zdroje na rozširovanie rozsahu a druhu sociálnych služieb • absencia systematického prehlbovania kvalifikácie odborných zamestnancov, ďalšieho vzdelávania potrebného na vykonávanie odborných, ale aj pracovných činností v oblasti sociálnych služieb • nepriaznivý demografický vývoj • nedostatok ambulantných komunitných sociálnych služieb • nedostatočná kapacita existujúcich zariadení poskytujúcich sociálne služby • nezáujem komunit, osôb ohrozených sociálnym vylúčením participovať na riešení svojich problémov • málo rozvinutá dobrovoľnícka činnosť súvisiaca s vysokou mierou nezamestnanosti • informovanosť a vzdelávanie verejnosti za účelom zapojenia sa do plánovacieho procesu

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • financovanie sociálnych služieb z Plánu obnovy – Komponent 13: „Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť“ • avizované legislatívne a iné strategické dokumenty na obdobie dlhodobých horizontov s ambíciou zlepšenia najmä financovania sociálnych služieb pre rozličné cieľové skupiny • poskytovanie finančných príspevkov pre neverejných poskytovateľov na prevádzku sociálnej služby • budovanie nízko kapacitných komunitných zariadení pre prijímateľov sociálnej služby v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta • podpora rozvoja komunitných ambulancných sociálnych služieb - zriadenie denného stacionára pre občanov vo veku 18+ • rozširovanie spolupráce orgánov verejnej a štátnej správy • vzdelávacie programy za účelom zvyšovania kvality sociálnych služieb • práca s verejnosťou za účelom zvyšovania zodpovednosti a aktívnej účasti pri riešení životných situácií 	<ul style="list-style-type: none"> • nepriaznivý demografický vývoj, starnutie obyvateľstva • zvyšovanie nákladovosti sociálnych služieb, riziko zvyšovania úhrad a dlhodobej udržateľnosti financovania • limitujúci objem finančných prostriedkov na samosprávnej úrovni na výkon kompetencií mesta, finančný deficit pokrytia potrieb prijímateľov, resp. žiadateľov sociálnej služby • riziko dostupnosti ambulancných, terénnych sociálnych služieb z hľadiska nepostačujúcej kapacity • nárast počtu občanov ohrozených sociálnym vylúčením, s nepriaznivým zdravotným stavom • minimálna aktivita, participácia prijímateľa sociálnych služieb (jeho rodiny, komunity) pri riešení sociálneho problému • riziko nesúladu plánovania financovania sociálnych služieb s potrebami obyvateľov • riziko nedostatku personálu, najmä odborného z dôvodu nízkeho finančného ohodnotenia v sociálnych službách

7. Opatrenia, aktivity a časový plán komunitného plánu sociálnych služieb

Oblasť sociálnych služieb priamo vykonávaných alebo zabezpečovaných samosprávou, či už regionálnou alebo lokálnou je jednou z najdôležitejších kompetencií v oblasti sociálnej pomoci. Dlhodobo sa poukazuje na systémové problémy, s ktorými sú pri aplikácii legislatívy v oblasti sociálnych služieb obce a mestá dennodenne konfrontované. Najproblematickejšou časťou sociálnych služieb sa javí najmä ich financovanie, možno práve z dôvodu, že nedostatok a zlé prerozdelenie zdrojov je okamžite vnímané najmä ich poskytovateľmi a najľahšie prezentované verejnosti. Absencia finančných prostriedkov sa takmer vždy odráža v obmedzení či neposkytovaní sociálnej služby.

Problémom je, ako už bolo spomenuté, najmä nedostatok finančných prostriedkov, komplikovaný a neustále sa meniaci systém prerozdelenia, ale aj celkový nedostatok sociálnych služieb, či schopnosť flexibilne reagovať na potreby neustále sa zvyšujúceho sa počtu obyvateľov v seniorskom veku. Ide o kategóriu, kde potreba odkázanosti na pomoc druhej osoby a na sociálnu a zdravotnú službu prirodzene rastie s pribúdajúcim vekom občana. Chýba podpora svojpomocných a preventívnych aktivít, neexistujú služby sociálne zdravotného charakteru.

Do budúca je potrebné sa venovať otázkam prepojenia posudkovej činnosti a komunitného plánovania sociálnych služieb na lokálnej úrovni a zabezpečeniu dostupných a kvalitných sociálnych služieb samosprávou. Posudková činnosť je považovaná za neoddeliteľnú súčasť kompetencií samosprávy v oblasti sociálnych služieb, za začiatok cesty, ktorou sa občan k sociálnej službe vôbec dostane.

Súčasťou strategického komunitného plánovania preto musí byť aj pravidelné plánovanie, vyhodnocovanie a aktualizovanie zdrojového krytia výkonu alebo zabezpečovania posudkovej činnosti, bez ktorej miestna samospráva nemôže zmysluplne naplňať svoje kompetencie na úseku sociálnej pomoci občanom formou sociálnych služieb podmienených odkázanosťou.

Určovanie priorít v sociálnej oblasti je veľmi citlivou témou. Dochádza k prelínaniu potrieb prijímateľov sociálnych služieb so snahou poskytovateľov ponúknuť prijímateľom všetky potrebné služby v požadovanej kvalite a rozsahu na jednej strane a s reálnymi možnosťami danej komunity na strane druhej. Poskytovanie sociálnych služieb je v značnej miere limitované finančnými a kapacitnými možnosťami verejnej správy, ktorá za to zodpovedá.

Z východiskových analýz publikovaných pre vypracovanie Národného programu aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030 v podstate všetky prognózy populačného vývoja Slovenska počítajú s kontinuálnym predlžovaním života starších ľudí. Podľa poslednej národnej prognózy by sa stredná dĺžka života vo veku 65 rokov mala do roku 2030 u mužov predĺžiť na takmer 17 rokov a u žien na 20 rokov. Do roku 2060 dokonca u mužov o takmer 22 rokov a u žien o viac ako 24 rokov. Podieľať by sa na tom mali najmä staršie vekové skupiny a zlepšovanie úmrtnostných pomerov vo vyššom veku. Starnutie je v podmienkach Slovenska formované ako kombinácia nízkej plodnosti (aj keď v nej v posledných rokoch zaznamenávame rastúci trend), starnutia zhora a zo stredu vekovej pyramídy. Najvyššie špecifické skóre v rámci domén aktívneho starnutia dosiahlo Slovensko, podobne ako všetky krajiny EÚ, v doméne nezávislého, zdravého a bezpečného života (70,4% priemer EÚ28 : 69,2% SR).

V posledných rokoch bola najvyššia natalita v roku 2019 a najnižšia v roku 2021. Oproti tomu najvyššia mortalita bola v roku 2021 – až 216 úmrtí, čo mohlo byť spôsobené aj obdobím pandémie Covid-19. Najnižšia mortalita bola v roku 2019.

Pre potreby komunitného plánu je dôležitý údaj v tabuľke 11, z ktorej vyplýva, že mesto Kežmarok má najvyšší percentuálny podiel obyvateľov v postproduktívnom veku oproti okresu Kežmarok a Prešovskému samosprávnemu kraju. Až 17,17 % obyvateľstva tvoria obyvatelia vo veku 64 rokov a viac.

Sociálne služby sú jednou z foriem pomoci a podpory fyzických osôb v nepriaznivej sociálnej situácii z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, sťaženej mobility a ako také sú neoddeliteľnou súčasťou modernej, zodpovednej a solidárnej spoločnosti.

Prístup k *integrovaným sociálno-zdravotným službám dlhodobej starostlivosti* je v súčasnosti na Slovensku poznačený pretrvávajúcim zaostávaním v rozsahu profesionálnej starostlivosti poskytovanej v domácom prostredí odkázaných, najmä starších osôb, v porovnaní s rozsahom profesionálnej starostlivosti poskytovanej pobytovou formou. Aj z toho dôvodu bol podiel osôb 75+ *žijúcich nezávisle* vo svojom prirodzenom prostredí ako jednotlivec alebo dvojica v SR výrazne nižší ako priemer EÚ28 (74% SR : cca 95% EU). Dlhodobá starostlivosť a prístup k nej je poznačený rozdielnym financovaním jej zdravotníckej a sociálnej zložky (povinné verejné zdravotné poistenie vs. zdroje štátneho rozpočtu).

Na zistenie kvality poskytovanej opatrovateľskej služby v prirodzenom domácom prostredí mesto Kežmarok uskutočnilo prieskum medzi prijímateľmi sociálnej služby formou dotazníka, ktorého vyhodnotenie je v kapitole 4. - Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnej služby. Prieskumu sa zúčastnilo 26 prijímateľov z 52 oslovených, čo je 50 % z celkového počtu prijímateľov opatrovateľskej služby.

Komunitné sociálne služby sú vzájomne prepojené a koordinované sociálne služby, ktoré sú poskytované v prirodzenom prostredí priamo v komunite, reagujú na potreby členov komunity a nejavia znaky inštitucionálnej starostlivosti. Umožňujú ľuďom žiť plnohodnotný sociálny život a zabezpečujú im prístup k celému spektru podpory pre nezávislý život v komunite bez ohľadu na ich zdravotné znevýhodnenie. Pôsobia na bežných miestach, kde sa občania – užívatelia sociálnych služieb pohybujú. Podporujú ich na základe individuálne spracovaných cieľov a plánov tak, aby žili svoj život podľa svojich predstáv. Využívajú pritom bežné zdroje komunity a podporujú svojich užívateľov, aby boli aktívnymi občanmi v mieste svojho bydliska, udržiavali kontakty so svojimi príbuznými, susedmi, spolupracovníkmi, priateľmi. **Komunitné sociálne služby sú poskytované terénnou formou, ambulatnou alebo pobytovou formou v zariadení sociálnych služieb s charakterom rodinného ubytovania priamo v bytoch alebo rodinných domoch v prirodzenom prostredí komunity.** Sú to sociálne služby ušité na mieru.

Jednou z možností poskytovania sociálnych služieb na komunitnom princípe je **deinštitucionalizácia zariadení sociálnych služieb - prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť alebo vybudovanie nových sociálnych zariadení komunitného charakteru.** Hlavným východiskom prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb je zavedenie princípov „nezávislého života“. Nezávislý život je filozofia a hnutie osôb so zdravotným postihnutím zameraným na dosiahnutie rovnosti príležitostí, občianskych práv a plnej účasti na všetkých aspektoch života spoločnosti. Je to proces zvyšovania uvedomenia, posilňovania a emancipácie osôb so zdravotným postihnutím založený na princípoch solidarity, vzájomnej podpory a svojpomoci, obhajoby, deinštitucionalizácie. Deinštitucionalizácia (DEI) vychádza z podmienenej zmeny vzťahu k ľuďom odkázaným na dlhodobú pomoc spoločnosti, predstavuje hlboký a dlhodobý proces zmeny (transformácie) systému sociálnych služieb, ich formy, štruktúry, obsahu, miesta a organizácie prejavujúcej sa okrem iného v odklone od modelu tradičnej starostlivosti v klasických zariadeniach, t. j. od pasívneho modelu ochrany k aktívnemu modelu podpory v prirodzenom inkluzívnom prostredí miestneho spoločenstva (tzv. komunitná starostlivosť), k modelu vyžadujúceho zmenu prístupu ku klientom, najmä ich rešpektovaním ako jedincov a nositeľov práv.

DEI je proces prechodu klientov z tradičných zariadení sociálnych služieb, kde sú fyzicky a mentálne izolovaní od bežného života, do komunitných služieb, ktoré spolu utvárajú podmienky pre život zodpovedajúci väčšinovej spoločnosti, podmienky rovnoprávneho občianstva.

DEI sociálnych služieb sa v národných strategických dokumentoch už niekoľko rokov deklaruje ako prioritný strategický cieľ, do praxe pobytových sociálnych služieb určených pre odkázané osoby sa však aplikuje len minimálne. Dôvodov je určite viacero, ide však o pomerne komplexnú a náročnú zmenu. Zmena nepredstavuje len presťahovanie prijímateľov sociálnej služby z veľkokapacitného zariadenia do menšieho komunitného zariadenia. Zmena si vyžaduje hlavne pochopenie významu a filozofie komunitného prístupu tak na strane zamestnancov, ako aj na strane prijímateľov a ich rodín.

Deinštitucionalizácia ZPS a ZOS Kežmarok

Zariadenie pre seniorov a Zariadenie opatrovateľskej služby Kežmarok je zapojené do Národného projektu deinštitucionalizácie sociálnych zariadení a podpory transformačných tímov, aj napriek tomu, že sa snaží rozvíjať a výrazne v poslednom období modernizovalo a humanizovalo fyzické prostredie budovy zariadenia. Hlavným dôvodom zapojenia zariadenia do tohto projektu bola neustála snaha skvalitňovať poskytované sociálne služby v zariadení a vzdelávať zamestnancov zariadenia v oblasti kvalitného poskytovania sociálnych služieb.

Hlavným zámerom DEI je odstrániť negatívne javy poskytovania sociálnych služieb vo veľkokapacitnom zariadení a to sú - segregácia a izolácia od komunitného spôsobu života, depersonalizácia, nedostatok súkromia, obmedzené možnosti voľby, rutinné a stereotypné aktivity, paušalizované liečebné postupy, paternalizmus, nedostatok alternatívnych služieb v komunite, v správaní prijímateľov prevláda naučená pasivita a bezmocnosť, prijímatelia majú nedostatočne rozvinuté sociálne vzťahy.

DEI sociálnych služieb sa prioritou namiesto kvantity stáva kvalita.

Zariadenie pre seniorov a Zariadenie opatrovateľskej služby Kežmarok, ktorého zriaďovateľom je mesto Kežmarok, má vypracovaný Transformačný plán prechodu z inštitucionalizovaného na deinštitucionalizovaný typ zariadenia. Na základe tohto plánu zariadenie chce realizovať **vznik novej komunitnej služby – vybudovanie nízkokapacitného zariadenia pre seniorov pre 12 prijímateľov s potrebou nižšej miery podpory** zo strany personálu (plánovaný objekt – budova spoločnosti BBraun, ul. Sihot', Kežmarok). Realizácia výstavby je plánovaná z Plánu obnovy a odolnosti – Komponent 13 – Dostupná a kvalitatívna dlhodobá sociálno - zdravotná starostlivosť.

Strategická vízia zariadenia je zameraná na budovanie siete širokospektrálnych, odborných služieb komunitného charakteru, ktoré umožnia prijímateľom využívať služby v rozsahu a čase, ktorý zodpovedá ich individuálnym potrebám.

Zdroj: Transformačný plán ZPS a ZOS Kežmarok

Hlavným účelom vytvárania nových alebo rozširovania existujúcich komunitných služieb je predchádzať umiestňovaniu ďalších žiadateľov do ústavnej starostlivosti ponukou alternatívnych služieb a priniesť úžitok v podobe služby tým ľuďom, ktorí v komunite žijú bez primeranej podpory. Komunitné a ambulantné sociálne služby majú byť čo najbližšie k občanom. Na naplnenie vízie zvyšovania kvality poskytovaných sociálnych služieb a rozšírenia ponuky sociálnych služieb na území mesta je dôležité zabezpečiť udržanie aktuálnych zamestnancov so skúsenosťami, ako aj zvyšovanie počtu odborných zamestnancov. Takisto je potrebné pravidelné vzdelávanie všetkých, nielen odborných zamestnancov a zvýšenie informovanosti o sociálnych službách v meste.

ZÁVER

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Kežmarok je strategickým dokumentom a kľúčovým nástrojom komunitného plánovania, ktorý slúži na rozvoj a skvalitňovanie potrebnej sociálnej infraštruktúry v meste a zlepšenie poskytovania sociálnych služieb svojim obyvateľom. Cieľom komunitného plánu je efektívne riešiť oblasť sociálnych služieb, flexibilne reagovať na potreby občanov. Na jednej strane jasne a zrozumiteľne definovať zámery a vízie mesta v tejto oblasti a na strane druhej realisticky posúdiť jeho možnosti. Hlavným cieľom mesta je čo najlepšie využiť dostupné finančné prostriedky a dosiahnuť tým čo najlepší výsledný efekt v oblasti poskytovania sociálnych služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Kežmarok pre roky 2023 – 2030 je vypracovaný v súlade so zákonom o sociálnych službách. Podstatnou fázou tvorby stratégie KPSS bola analýza poskytovaných sociálnych služieb v meste Kežmarok s prihliadnutím na analýzu sociologických a demografických údajov mesta Kežmarok. Komunitný plán je tzv. „otvorený dokument“. To znamená, že sa dopĺňa a prispôsobuje sa meniacim podmienkam. Ide o zmeny vyplývajúce nielen z legislatívnych zmien, ale najmä z potrieb obyvateľstva, ďalej z personálneho, materiálno-finančného zabezpečenia a pod. Dopĺňa sa a aktualizuje o nové ciele a opatrenia podľa potreby rozvoja sociálnej oblasti v meste Kežmarok, čím sa zabezpečí jeho aktuálnosť a zmysluplosť.

Stanovené opatrenia a s nimi súvisiace aktivity komunitného plánovania sociálnych služieb budú realizované podľa navrhovaného časového plánu a dosahované výsledky postupnej realizácie sociálnych služieb budú hodnotené na základe zvolených merateľných ukazovateľov.

Vypracovali:

JUDr. Jana Trautmanová

Mgr. Bc. Nikola Krempaská

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Kežmarok na roky 2023 – 2030 bol schválený uznesením Mestského zastupiteľstva v Kežmarku č. 98/2023 dňa 05.05.2023.

Príloha č. 1 Opatrenia a aktivity rozvoja sociálnych služieb

Opatrenie 1 Zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb		Časový plán	Zodpovedné organizácie/oddelenie MsÚ	Spoluzodpovedné oddelenie MsÚ, resp. organizácia
Aktivita 1.1	Udržanie resp. zvyšovanie počtu odborných zamestnancov v ZpS a ZOS	V súlade so zákonom o sociálnych službách	ZpS a ZOS v Kežmarku	-
Aktivita 1.2	Pokračovanie v supervízii v ZpS a ZOS	Priebežne	ZpS a ZOS v Kežmarku	-
Aktivita 1.3	Pokračovanie vo využívaní dobrovoľníkov a absolventskej praxe študentov stredných a vysokých škôl s adekvátnym vzdelaním	Priebežne	-	Zariadenia sociálnych služieb
Aktivita 1.4	Zaviest' systém vzdelávania všetkých zamestnancov	Priebežne	-	Zariadenia sociálnych služieb
Aktivita 1.5	Zvýšiť propagáciu sociálnych služieb na území mesta Kežmarok (webová stránka mesta, KTV, kežmarské noviny)	Priebežne	Zariadenia sociálnych služieb	Oddelenie sociálnych vecí
Aktivita 1.6	Poskytovanie odľahčovacej služby	Priebežne	Zariadenia sociálnych služieb	Oddelenie sociálnych vecí
Aktivita 1.7	Poskytovanie bezplatného sociálneho poradenstva	Priebežne	Zariadenia sociálnych služieb	-
Aktivita 1.8	Realizácia prieskumov u prijímateľov sociálnych služieb	1x ročne	Zariadenia sociálnych služieb	-
Opatrenie 2 Skvalitniť poskytovanie terénnych sociálnych služieb		Časový plán	Zodpovedné oddelenie MsÚ	Spoluzodpovedné oddelenie MsÚ, resp. organizácia
Aktivita 2.1	Pravidelné školenia opatrovateliek	Priebežne	Oddelenie sociálnych vecí	-
Aktivita 2.2	Zabezpečiť flexibilné poskytovanie terénnych sociálnych služieb	Priebežne	Oddelenie sociálnych vecí	-
Opatrenie 3 Skvalitniť poskytovanie všetkých foriem sociálnych služieb		Časový plán	Zodpovedné oddelenie MsÚ	Spoluzodpovedné oddelenie MsÚ, resp. organizácia
Aktivita 3.1	Pravidelné školenia všetkých zamestnancov Oddelenia sociálnych vecí	Priebežne	Oddelenie sociálnych vecí	-
Aktivita 3.2	Realizácia prieskumov u prijímateľov sociálnych služieb	1x ročne	Oddelenie sociálnych vecí	-
Opatrenie 4 Vytvoriť podmienky pre aktívne starnutie seniorov		Časový plán	Zodpovedné oddelenie MsÚ	Spoluzodpovedné oddelenie MsÚ, resp. organizácia

Aktivita 4.1	Modernizácia interiéru a exteriéru Denného centra v meste	Priebežne	Oddelenie sociálnych vecí	-
Aktivita 4.2	Realizovať kultúrne, športové a vzdelávacie aktivity pre skvalitnenie života aktívnych seniorov	Priebežne	Oddelenie sociálnych vecí	-
Aktivita 4.3	Podpora denných centier (klubov dôchodcov) a iných organizácií seniorov pri organizovaní umeleckých, vzdelávacích, rekreačných a športových aktivít	Priebežne	Oddelenie sociálnych vecí	Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR, MK SR, kultúrne organizácie
Opatrenie 5 Zriadiť nové sociálne služby na území mesta		Časový plán	Zodpovedné oddelenie MsÚ	Spoluzodpovedné oddelenie MsÚ, resp. organizácia
Aktivita 5.1	Vybudovanie nízko kapacitných zariadení pre seniorov komunitného typu	2030	ZpS a ZOS v Kežmarku	Oddelenia MsÚ

Príloha č. 2 Vyhodnocovanie plnenia KPSS

Opatrenie	Názov indikátora	Merná jednotka	Východisková hodnota	Rok	Plánovaná hodnota	Rok splnenia aktivity
Zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb	Odborní zamestnanci v ZpS a ZOS	Počet	44	2021	79	2030
	Sociálni pracovníci v ZpS a ZOS	Počet	3	2021	5	2030
	Supervízor	Počet	1	2021	2	2024
	Dobrovoľníci a absolventi	Počet	8	2021	14	2026
	Školenia, odborné konferencie všetkých zamestnancov	Počet	27	2021	30	2030
	Propagácia sociálnych služieb	Počet	5	2021	8	2030
Skvalitnenie poskytovania terénnych služieb	Klienti využívajúci opatrovateľskú službu	Počet	66	2022	70	2030
	Terénni sociálni pracovníci	Počet	2	2021	2	2030
	Pravidelné školenia opatrovateľiek	Počet	0	2021	1x ročne	2030
Skvalitnenie poskytovania všetkých foriem sociálnych služieb	Pravidelné školenia všetkých zamestnancov Oddelenia sociálnych vecí	Počet	8	2022	10x ročne	2030
	Supervízia		0	2021	1x ročne	2030
Vytvorenie podmienok pre aktívne starnutie seniorov	Modernizácia interiéru a exteriéru Denného centra v Kežmarku	Počet	0	2021	1	2030
	Kultúrne, športové a vzdelávacie aktivity	Počet	1	2021	5x ročne	2030
Zriadenie nových zariadení poskytujúcich sociálne služby na území mesta	Vybudovanie nízko kapacitných zariadení pre seniorov komunitného typu	Počet	0	2021	2	2030

Plnenie Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Kežmarok na roky 2023 - 2030 bude vyhodnocované 1x ročne k 31. decembru. V prvom štvrtroku nasledujúceho roka bude na zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Kežmarku predložená Správa o plnení Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Kežmarok na roky 2023 - 2030 za dané obdobie.

Príloha č. 3 Prehľad poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta Kežmarok

Názov poskytovateľa	Adresa poskytovateľa	Druh sociálnej služby	Forma sociálnej služby	Kapacita zariadenia	Kontaktná osoba	Telefón	Email	Web stránka
Mesto Kežmarok	Hlavné námestie 1, Kežmarok	§ 41 Opatrovateľská služba	Terénna	-	JUDr. Jana Trautmanová	052/4660 206	jana.trautmanova@kezmarok.sk	www.kezmarok.sk
Mesto Kežmarok	Hlavné námestie 1, Kežmarok	§ 54 Odl'ahčovací služba	Terénna	-	JUDr. Jana Trautmanová	052/4660 206	jana.trautmanova@kezmarok.sk	www.kezmarok.sk
Mesto Kežmarok	Hlavné námestie 1, Kežmarok	Denné centrum	Ambulantná	120	JUDr. Jana Trautmanová	052/4660 206	jana.trautmanova@kezmarok.sk	www.kezmarok.sk
Mesto Kežmarok	Hlavné námestie 1, Kežmarok	§ 24 Terénna sociálna služba krízovej intervencie	Terénna	-	JUDr. Jana Trautmanová	052/4660 206	jana.trautmanova@kezmarok.sk	www.kezmarok.sk
Zariadenie pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby	Vyšný mlyn 13, Kežmarok	§ 35 Zariadenie pre seniorov	Pobytová ročná	100	Mgr. Marcela Ištocyová	052/4523 544	riaditel@zpskk.sk	www.zpskk.sk
Zariadenie pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby	Vyšný mlyn 13, Kežmarok	§ 36 Zariadenie opatrovateľskej služby	Pobytová ročná	11	Mgr. Marcela Ištocyová	052/4523 544	riaditel@zpskk.sk	www.zpskk.sk
Zariadenie pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby	Vyšný mlyn 13, Kežmarok	§ 58 Jedáleň	Ambulantná, terénna	70	Mgr. Marcela Ištocyová	052/4523 544	riaditel@zpskk.sk	www.zpskk.sk
Centrum sociálnych služieb	Pod lesom 6, Kežmarok	§ 38 Domov sociálnych služieb	Ambulantná	20	Mgr. Mária Pastuchová	0910 902 172	social@csskk.sk	www.csskk.sk
Centrum sociálnych služieb	Pod lesom 6, Kežmarok	§ 33 Služba včasnej intervencie	Ambulantná, terénna	5	Mgr. Monika Cháleková	0910 902 172	mohalekova@centrum.sk	www.csskk.sk
Centrum sociálnych služieb	Gen. Svobodu 139, Lúbrica	§ 38 Domov sociálnych služieb	Ambulantná, pobytová týždenná, pobytová ročná	2 3 12	Mgr. Tomáš Faron	0910 363 744	lubica@csskk.sk	www.csskk.sk
Centrum sociálnych služieb	Gen. Svobodu 139, Lúbrica	§ 54 Odl'ahčovací služba	Terénna	1	Mgr. Tomáš Faron	0910 363 744	lubica@csskk.sk	www.csskk.sk
Centrum sociálnych služieb	Gen. Svobodu 139, Lúbrica	§ 34 Zariadenie podporovaného bývania	Pobytová ročná	5	Mgr. Dušan Mščík	0910 363 744	lubica@csskk.sk	www.csskk.sk
ADOS Nádaj	Hviezdoslavova 27, Kežmarok	Domáca ošetrovateľská služba	Terénna	-	Mgr. Bc. Marcel Kubala	0905 139 033	adosnadejkezmarok@gmail.com	-
Spišská katolícka charita	Tvarožníanska 16, Kežmarok	Požičiavanie pomôcok	Terénna	-	PhDr. Katarína Budzáková	0909 250 691	katarina.budzakova@caritas.sk	www.caritas.sk
Spišská katolícka charita	Tvarožníanska 16, Kežmarok	Špecializované sociálne poradenstvo	-	-	PhDr. Katarína Budzáková	0909 250 691	katarina.budzakova@caritas.sk	www.caritas.sk